

Alumni

APEIRON Univerziteti časopis

juli / avgust 2007

PANEVROPSKI UNIVERZITET
APEIRON
ΑΠΕΙΡΟΝ

za multisciplinarnе / virtualne studije
Pan-European University for Multidiscipline & Virtual Studies
Banja Luka

juli / avgust 2007

9 771840 293006

drugo izdanje

Dragi čitaoc!

Prvi broj je iza nas! Zadovoljni, srećni i puni pozitivne energije, te volje da pišemo za ovaj drugi broj. Spremili smo puno toga zanimljivog. Dobili smo uglavnom pozitivne kritike i onda još to i proslavili i sada spremni za nove pobjede! Sve je dobro ispalo i sada smo obavezni da vam dostavljamo kvalitetne i zanimljive priče, intervjuje, stavove...

redakcija

Univerzitetski časopis **Alumni** alumni@apeiron-uni.eu

urednik: JOVO Vojnović

tehnički direktor: DARKO Uremović

lektor: JELENA Janjić

grafika i DTP: TIHOMIR Budić

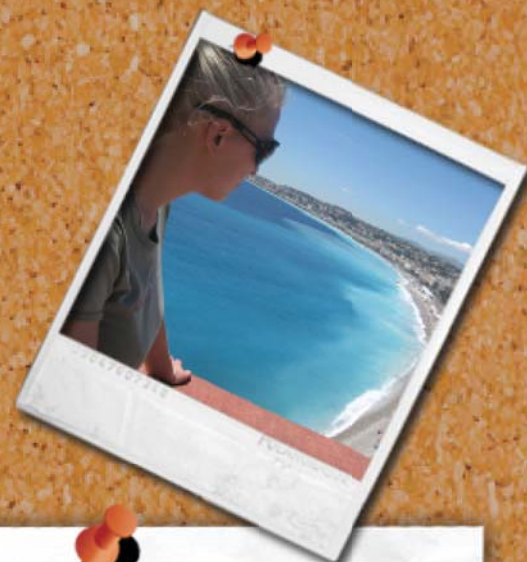
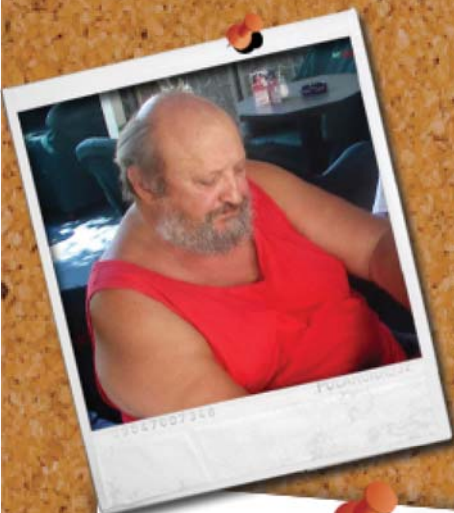
marketing menadžer: MIRJANA Kuzmanović

sekretar redakcije: NINA Uremović

redakcijski kolegij: MOMČILO Đukić, LJILJANA Kukavica, LANA Vukčević, NINA Uremović, BRANE Vuković, DUŠAN Stranatić, MIRJANA Kuzmanović, TIHOMIR Budić, SLAĐANA Popović, JANA Aleksić, MIRJANA Grubiša, MILE Panjak, MARKO Knežević.

adresa: 5. kozarske brigade 18, Banja Luka, Bosna i Hercegovina / Republika Srpska

štampa: nezavisne novine, Banja Luka

18 Instalisanje ubuntu OS

20 Zaštitom okoline u evropu

22 Studenti APEIRON-a u Španiji

23 Studenti APEIRON-a na EXIT-u 07

25 Guča u Banjaluci

26 Bijela kuga, koga za to kriviti ?

27 Ko nevoli životinje nevoli ni ljude

29 Kako se oblačiti na radnom mjestu

30 U gradu na Vrbasu pripreme za premiu HAMLETA

33 Ivo Andrić

03 APEIRON u procesu ISO standardizacije

04 Studentska praksa ključ uspjeha

06 Predstavljamo vam naša izdanja

07 Fakultet sportskog menadžmenta

09 Pritisak studenata smekšao Vladu RS

10 Istorija školstva

12 Hodajte svojim stopama...

13 Karl Marks aktuelniji nego ikad

14 Poslovanje potpuno bez papira

15 Kako je nastao APPLE ?

17 Ubuntu install party

Univerzitet „Apeiron“ pokrenuo uvođenje sistema upravljanja kvalitetom u skladu sa međunarodnim standardnim EN ISO 9001:2000

APEIRON u procesu ISO standardizacije

Kvalitet za Univerzitet „Apeiron“ predstavlja usklađenost usluga sa zahtjevima zainteresovanih strana i zahtjeva međunarodnih normi kvaliteta, tako je uvođenjem ISO standarda „Apeiron“ pokazao kako je kvalitet na prvom mjestu.

Međunarodna organizacija za standardizaciju ISO je svjetska fondacija nacionalnih tijela za standarde. Formirana je 1946. godine sa sjedištem u Briselu, a pokriva sve oblasti standardizacije, osim specijaliziranih oblasti vojne industrije. Rad na pripremi međunarodnih standarda odvija se preko ISO tehničkih komiteta.

za Univerzitet „Apeiron“ predstavlja usklađenost usluga sa zahtjevima zainteresovanih strana i zahtjeva međunarodnih normi kvaliteta, Univerzitet se nada da je preduzimanjem ove aktivnosti napravio korak više u izgradnji povjerenja, te korisnicima usluga pokazao kako mu je kvalitet na prvom mjestu.

Panevropski univerzitet „Apeiron“ je samostalna obrazovno-naučna ustanova, koja djeluje na principima partnerstva javnog i privatnog sektora i koja kroz kooperaciju sa domaćim i inostranim partnerima želi da ostvari internaciona-

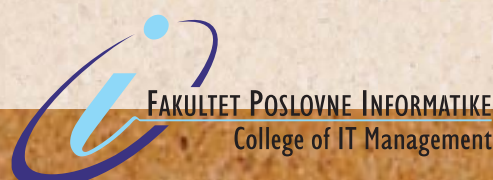
lne i evropski karakter visokoškolske ustanove, sinergiju obrazovnih, poslovnih, socijalnih i humanitarnih efekata u radu Univerziteta, te smatra da će kroz uvođenje sistema kvaliteta EN ISO 9001:2000 uticati na uspješno dostizanje postavljenih ciljeva i uspješno pozicioniranje ustanove u procesu reforme visokoškolskog obrazovanja u zemlji i inostranstvu.

S obzirom na to da kvalitet

U očekivanju još uspješnije saradnje, srdačno pozdravljamo sve naše studente i poslovne partnere.

Panevropski univerzitet „Apeiron“

Vlastita laboratorija

Studentska praksa ključ uspjeha

Stručna studentska praksa na Panevropskom Univerzitetu «Apeiron» se odvija u vlastitim laboratorijama (anatomija, fiziologija, hemija i biogemija) uz praktične vježbe na referentnim medicinskim ustanovama kao bazama nučno-stručne saradnje.

Razgovarala: Mirjana Kuzmanović

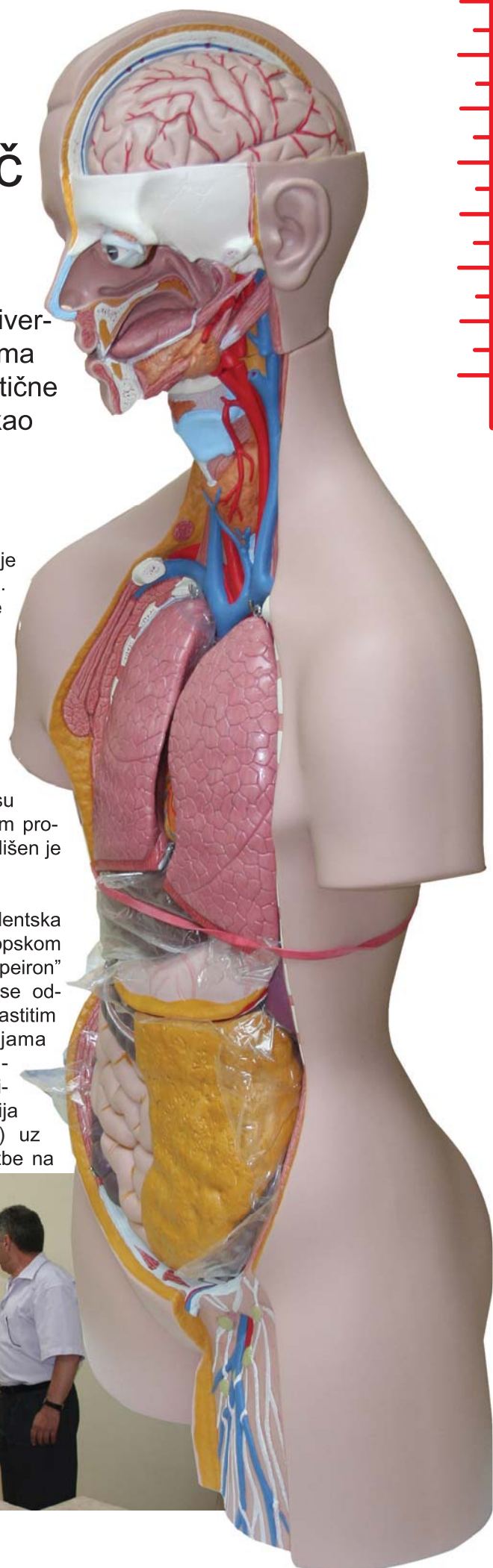
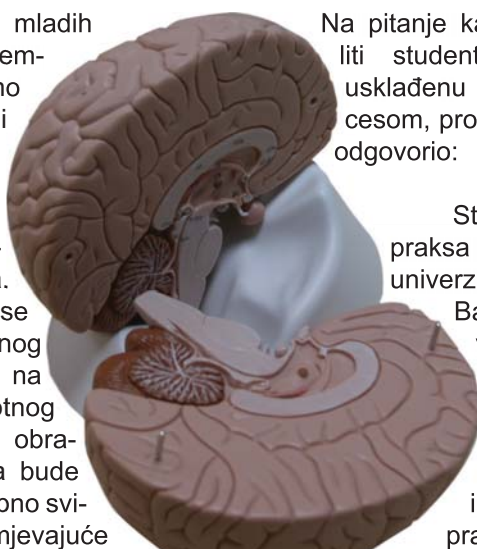
Savremeni tehnološki procesi polaze i baziraju se na visokoobrazovnoj populaciji koja je u stanju da koristi svu raspoloživu tehnologiju. Znanje je postalo osnovni razvojni faktor. Specifičnost politike obrazovanja bi morao biti njen izrazito dugoročan strateški karakter.

osiguranje kvaliteta i akreditacije na nivou evropskih standarda. Neophodno je uspostavljanje sistema obuke iz vještina i inovacijom znanja u skladu sa razvojem tehnologije, rekao je prof. dr Dragan Danelišen rektor Univerziteta "Apeiron".

Važno je kod mladih razviti spremnost za stručno usavršavanje i doškolovavanje s ciljem postizanja kvalifikacija u skladu sa svjetskim standardima. Neophodno je da se razvoj obrazovnog sistema bazira na filozofiji doživotnog obrazovanja. To obrazovanje treba da bude atraktivno i dostupno svima, uz podrazumjevajuće

Na pitanje kako osmisлити studentsku praksu usklađenu s Bolonjskim procesom, profesor Danelišen je odgovorio:

Stručna studentska praksa na Panevropskom univerzitetu "Apeiron" Banja Luka se odvija u vlastitim laboratorijama (anatomija, fiziologija, hemija i biohemija) uz praktične vježbe na

referentnim medicinskim ustanovama kao bazama nučno-stručne saradnje. Digitalni univerzitet je institucija visokog obrazovanja čije su funkcije kompjuterizovane i objedinjene u jedinstveni informaciono-komunikacioni sistem, koji integriše podsisteme fakulteta i departmana koristeći jedinstvenu bazu podataka i znanja. Isti je skorašnjost "Apeirona". Naš plan i program je tako osmišljen da će boravak naših studenata u radnim organizacijama biti, ne samo, obavezna praksa već i učešće u radu i projektima. Studenti dobijaju priliku da se upoznaju s načinom rada kompanije, a kompanija dobije rješenje zanimljivih istraživačkih projekata te ima priliku upoznati buduće stručnjake, koje u pravilu poslije i zaposli.

Sličnog mišljenja bio je i dekan Fakulteta zdravstvene njege prof. dr Risto Kozomara:

«Edukacija po najsavremenijim standardima više nije luksuz, nego potreba, a ulaganje u

sopstveno usavršavanje najbolja je investicija. Univerzitet "Apeiron", čiji je sastavni dio i Fakultet zdravstvene njege, omogućavaju vam da investirate u svoju budućnost na najbolji i vama najprihvatljiviji način. Broj do sada upisanih studenata, njihovo zadovoljstvo nastavnim planom i programom, najbolji su garant da se investicija isplatila.

Studenti će imati priliku da usavršavaju svoje znanje i dobiju diplomu koja će biti prihvaćena u svim razvijenim zemljama Evrope i svijeta. Nastavni kadar i način komunikacije dokazaće da studenti nisu samo statistička brojka na listama u administraciji, nego aktivna i najbitnija karika našeg tima, bez koje ne bi bilo ni nas. Polaganje ispita biće zadovoljstvo, a ne još jedna od stresnih situacija.

Nadam se da ćete imati priliku da se i praktično uvjerite i da ćete nam ukazati svoje povjerenje. Vrata Evrope i svijeta širom su vam otvorena, poručio je profesor Kozomara.

predstavljamo vam naša izdanja

Radnje koje su zabranjene kao međunarodni zločin, a naročito kao ratni zločin, već dugo nailaze na osudu, a protiv njihovih počinitelja pokreću se postupci, i to u velikom broju slučajeva. S druge strane, pada u oči da naučnici ovo pitanje ne proučavaju na sistematski način. U situaciji, kada su dva ad hoc međunarodna tribunala (za bivšu Jugoslaviju i za Ruandu pokazala da mogu djelotvorno i pošteno da dijele pravdu i kada je i Međunarodni krivični sud počeo da obavlja svoju dugo očekivanu misiju, došlo je vrijeme da i pojedini autori izlože svoje viđenje važećeg međunarodnog krivičnog prava. Naš cilj je bio da pokušamo da sažeto rasčlanimo osnove materijalnog i procesnog krivičnog prava i da, u mjeri u kojoj je to moguće, uobličimo koherentan teorijski okvir za mnoštvo međusobno neusaglašenih i parcijalnih pravila, načela, pojmova i pravnih konstrukcija koje danas čine međunarodno krivično pravo. Nastojali smo da, na osnovu mnoštva nacionalnih i međunarodnih slučajeva i relativno malog broja ugovora, prodremo do same suštine osnovnih pravila koja utvrđuju koja nedopustiva ponašanja predstavljaju međunarodne zločine i da se pozabavimo međunarodnim postupcima za njihovo gonjenje i kažnjavanje.

Navedeni su svi slučajevi pred nacionalnim i međunarodnim sudovima za koje su autori smatrali da su važni za pojedina pitanja koja su razmatrali. Cilj navođenja ovih slučajeva nije samo taj da upućivanjem na odgovarajuću jurisprudenciju podrži pojedine stavove, pokaže kako sudovi primjenjuju pojedina pravna pravila ili kako ih tumače, nego da se

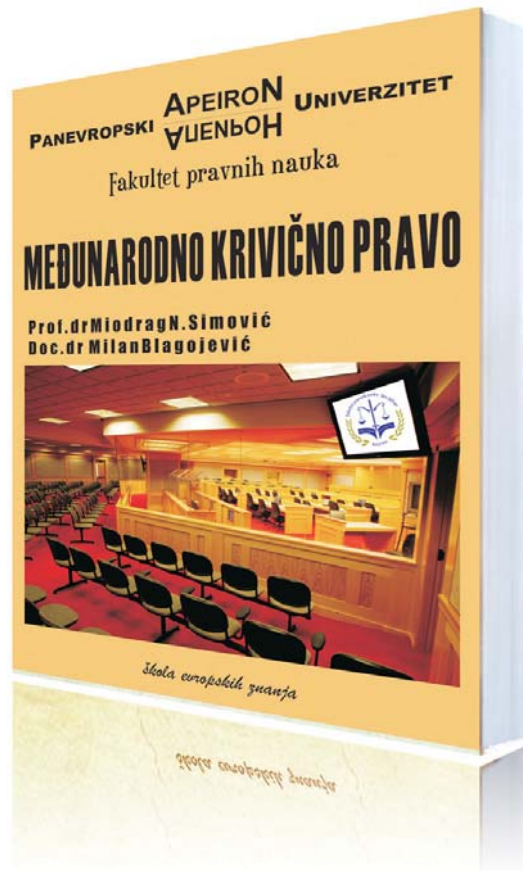
ukaže i na istorijsku i ljudsku dimenziju tih slučajeva. U tom cilju nastojali smo, koliko je to god bilo moguće, da izložimo činjenice na kojima su sudovi zasnivali svoje pravne stavove. Ovo smo činili i zbog toga što se nikada ne smije zaboraviti da se ova grana prava, više nego bilo koja druga, vezuje za bezbroj malih i velikih tragedija. Svaki zločin predstavlja tragediju za žrtve i njihove srodnike, svjedoke, zajednicu kojoj pripadaju pa, čak, i za izvršioca koji će morati da podnese sva iskušenja krivičnog postupka.

Udžbenik predstavlja odgovor na činjenicu da međunarodno krivično pravo dobija sve više na važnosti, što se odnosi kako na onaj njegov dio koji primjenjuju domaće sudije i drugi državni organi, tako i na dio koji spada u nadležnost međunarodnih krivičnih sudova.

Naročito je izražena potreba za ovakvim knjigama u pravosuđu koje se suočava sa suđenjima za ratne zločine. Namjera je autora ove knjige da domaćem čitaocu pruže nužnu pomoć da u tu složenu materiju uđe sa manje napora.

Ova knjiga će biti osnovna literatura studentima pravnih fakulteta, ali će koristiti i kao dopunska literatura naučnicima, postiplomcima, doktorantima, te sudskoj praksi. Moći će se koristiti i za pripremanje seminarskih i diplomskih radova ili pisanje stručnih i naučnih rasprava. Neki od tih sadržaja namijenjeni su posebno pravosudnim organima i organima koji ostvaruju međunarodnu krivičnopravnu saradnju s drugim državnim i međunarodnim organima.

Prof. dr Miodrag Simović

Prof. dr. Vidoslav S. Lolić, direktor Fakulteta sportskog menadžmenta

“Na Fakultetu sportskog menadžmenta sve veći broj sportskih radnika i poznatih aktivnih sportista”

Oblici i metode kojima se ostvaruje nastavno-edukativni proces za sve vrste studija impliciraju ostvarivanje uslova za visoku motivaciju studenata, aktivan odnos studenata kroz multidimenzionalnu interakciju.

Razgovarao: Dušan Strantić

Promjena uloge nastavnika - od osobe koja strukturira znanje, proučava i artikuliše ključne koncepte, te nadzire i upravlja radom studenata, prema ulozi nastavnika kao pratioca, savjetnika i motivatora koji omogućava sagledavanje značaja i mjesta određene naučne discipline u sistemu znanja.

•Profesore Loliću kada je osnovan Fakultet sportskog menadžmenta (FSM)?

Fakultet sportskog menadžmenta je osnovan 2005. godine zajedno sa ostalim fakultetima i te iste godine je osnovan i Panevropski univerzitet “Apeiron”.

•Kako se rodila ideja da se osnuje privatni fakultet za sportski menadžment?

Zajedno sa osnivačima Sinišom Aleksić i Darkom Urmerović, koji su još prije nekoliko godina os-

novali Fakultet poslovne ekonomije, a znajući za mene, došlo se do ideje da se osnuje FSM. Napravio se elaborat i odmah je istaknuto da FSM treba da sadržati tri smjera i to:

- Sportski menadžer (zvanje diplomirani sportski menadžer),
- Profesor fizičkog vaspitanja (diplomirani profesor fizičkog vaspitanja) i
- Sportski trener (diplomirani sportski trener).

•Kakav je kadar fakulteta i odakle profesori dolaze?

Kadar Fakulteta su profesori iz ovog grada i većina istih je na javnom fakultetu Fizičkog vaspitanja i sporta u Banjoj Luci, a manji dio je iz Srbije: Novog Sada, Beograda i Niša. To su dakle diplomirani sportski menadžeri, treneri i profesori.

•Koliko studenata broji FSM?

Fakultet broji preko 170 studenata u tri smjera, što redovnih, što vanrednih.

•Znamo da na FSM ima poznatih sportskih imena. Koja su to imena?

Ovog momenta na našem fakultetu studira veći broj sportskih radnika i mnogo poznatih aktivnih sportista iz raznih sportskih oblasti, između ostalog... Kada Delić Selimović je diplomirala na Fakultetu sportskog menadžmenta. Ona je 1992. godine učestvovala na ljetnim Olimpijskim igrama, a sada je selektor ženske atletske reprezentacije BiH. Velibor Srdić, student ovog fakulteta izabran je za potpredsjednika Svjetske plesne federacije u junu u Beogradu na godišnjoj Skupštini...

•Početkom jula studenti FSM su imali aktivnosti u prirodi?

Da, u mjesecu junu organizovali smo aktivnosti u prirodi. To je

redovno izvođenje nastave. Bili smo na sedmodnevnom boravku na Balkani i ovom prilikom posebno se zahvaljujemo domaćinu, direktoru Momiru Čuliću koji je sa svojim osobljem poklonio veliku pažnju studentima Panevropskog univerziteta, odnosno FSM-u. U ovom periodu vršena je obuka: vožnja kajaka, skokovi, plivanje, podvodno ronjenje, rafting spuštanjem Vrbasom, sportsko penjanje i absajl na Kastelu, te planinarenje na planini Lisina.

•Da li su studenti zadovoljni programom i obukom koju su imali?

U razgovoru sa studentima u toku samog izvođenja nastave zaključili smo da su veoma zadovoljni, sretni što su došli da studiraju ovaj fakultet i da su mogli samo da sanjaju o podvodnom ronjenju, raftingu i penjanju i ovom prilikom su mogli da osjete tu strast i adrenalin u svojim venama.

•Ko su bili saradnici koji su vršili obuku i jeste li zadovoljni njihovim radom?

Glavni i odgovorni profesor za aktivnosti u prirodi bio je doc. dr. Velimir Vukajlović, za sportove na vodi i plivanje bio je zadužen prof. doc. Miladin Jovanović, a za prikaz sportova sam bio zadužen ja, prof. dr. Vidoslav S. Lolić.

Spoljni saradnici su bili Rafting klub "Kanjon", Ronilački klub "Buk", Kajakaški klub "Kajak" i Penjački klub "Solo" Banja Luka. I studenti i mi smo zadovoljni njihovim radom i u budućnosti ćemo nastaviti još bolju saradnju sa pomenutim sportskim klubovima. Posebno bih htio da se zahvalim na razumijevanju Aleksandru Pastiru iz Rafting kluba "Kanjon".

•I na kraju, šta biste poručili mladim ljudima koji još nisu odlučili gdje će nastaviti svoje školovanje?

Preporučujem mladim koji imaju afiniteta za bavljenje sportom, koji žele da se obrazuju da dođu na Univerzitet, da potraže Fakultet

sportskog menadžmenta, da pronađu sebe i nastave sa svojim obrazovanjem i usavršavanjem.

Prof. doc. Miladin Jovanović

Izvodimo nastavu sa studentima FSM-a sa zadatkom da studente upoznamo sa aktivnostima koje se izvode u prirodi. Uslovi su odlični: imamo vodenu površinu na kojoj se mogu raditi vođeni sportovi, planinu Lisinu na kojoj se mogu raditi planinarenje i alpinizam, a poslije toga se ide na Vrbas da bi se odradio rafting. Ostvarili smo saradnju sa klubovima koji se bave ovim sportovima jer mi nismo stručni u tim oblastima.

Dekan doc. dr. Velimir Vukajlović

U okviru predmeta Sportske aktivnosti u prirodi studenti će imati priliku da probaju sve ono što ne mogu uraditi u učionicama i kabinetima na Fakultetu. To su životne vještine koje su veoma bitne kada su u pitanju elementarne nepogode, spašavanja, saobraćajne nesreće.

Protesti studenata Banjalučkog univerziteta!

Pritisak studenata smekšao Vladu RS

Rektor banjalučkog Univerziteta Stanko Stanić smatra da će u zimskom semestru biti pronađeno rješenje koje će zadovoljiti i Univerzitet i studente.

Piše: Jana Aleksić

Povećanje školarine za sve fakultete nije naišlo na odobravanje od strane studenata. Studenti svih fakulteta Univerziteta u Banjoj Luci organizovali su potpisivanje peticije i veliki protest pred zgradom Vlade.

Vlada Republike Srpske je na sjednici održanoj 28. juna 2007. godine donijela odluku da se izjednače školarine na oba univerziteta u RS, prema kojoj bi cijena školarine na Banjalučkom univerzitetu umjesto dosadašnjih od 400 do 700 KM, iznosila od 700 do 1.000 KM. Nakon toga predstavnici studentske organizacije Univerziteta u Banjoj Luci (SOBL) organizovali su potpisivanje peticije i studentske proteste.

Studenti svakog fakulteta pojedinačno u prostorijama svog fakulteta organizovali su potpisivanje peticije pozivajući ostale studente da

se priključe i time pokušaju da promijene odluke povećanja školarine za sljedeću školsku godinu. Odaziv studenata je bio veliki, a potpisivanje peticije trajalo je nekoliko dana da bi kao kulminacija događaja bio protest studenata pred zgradom Vlade, 5. jula 2007. godine. Okupljanje je bilo u 12 časova ispred trećeg paviljona Studentskog centra i na platou Pravnog fakulteta u Banjoj Luci. Uz zvuke pištaljke, transparente i uzvike negodovanja, studenti su se okupili na glavnoj banjolučkoj ulici kod Narodnog pozorišta, jer su im snage specijalaca i uniformisanih policajaca zabranili prilaz zgradi Vlade i Skupštine RS.

Naknadna ponuda Vlade RS bila je da školarine iznose od 530 do 830 KM ali je studentska organizacija Univerziteta u Banjoj Luci odbila ponudu Vlade RS i ostala čvrsto pri zahtjevu da se školarina na fakulteti-

ma vrati na prošlogodišnji nivo.

U protivnom studenti obećavaju nove proteste....

Nakon toga uslijedio je sastanak studenata sa banjolučkim rektorom Stankom Stanićem gdje je pronađen kompromis da u zimskom semestru školarine ostanu na nivou prošlogodišnjih, a kako je rekao rektor Stanić, da se dotle sa Vladom i resornim ministarstvom pronađu sredstva za razvoj i materijalnu podršku Univerzitetu u Banjoj Luci. Iako je ovo predah, studenti Banjalučkog univerziteta kažu da neće odustati od svojih zahtjeva i pozvali su kolege sa Univerziteta u Istočnom Sarajevu da zajedno nađu rješenje za njihov Univerzitet jer je poznato da je još prošle godine na Univerzitetu Istočno Sarajevo povećana školarina.

OBRAZOVANJE – OD ANTIČKE GRČKE PA DO DANAS

Znanje znači moć, a obrazovanje je vijekovima bilo privilegija bogatih i moćnih slojeva društva.

Student, saradnik: Slađana Popović

Razvojem određenog društva razvijali su se i prilagođavali i školski sistemi, koji su predstavljali ogledalo datog naroda i države.

Znanje znači moć, a obrazovanje je vijekovima bilo privilegija bogatih i moćnih slojeva društva.

Nije to ni tako davno bilo da su se počeli uvoditi zakoni obaveznog školovanja u odnosu na ranije, proizvodno, privilegovano školovanje.

•Obrazovanje u Grčkoj

Još u antičkoj Grčkoj postojale su privatne škole koje su pohađali isključivo slobodni građani, muškog pola. Mladiće su podučavali gimnastici, borbenim vještinama, plesu i pjesništvu. Posebnu ulogu je igralo odgajanje u Sparti pod patronatom države. U tim su se ustanovama kućama sinovi plemića pripremali i obučavali kako bi postali vojnici. Glavne discipline bile su: odbrana, fizička izdržljivost u sportu i borbama, vještine ratovanja. Čak su se i djevojčice podvrgavale tom grubom načinu vaspitavanja kako bi fizički ojačale i postale jake i izdržljive majke i domaćice. U doba Helena, oko 300. godine p.n.e., školovanje

i obrazovanje bilo je dostupno i dozvoljeno skoro svim slobodnim ljudima i djeci. Djevojčice i dječaci posjećivali su škole, učili su pisati i čitati, podučavani su dubokim znanjima, što je bilo od velikog značaja za kosmopolitičko grčko društvo koje je živjelo isključivo od trgovine.

•Obrazovanje u Rimu

U ranom rimskom društvu bilo je potpuno normalno da otac odgaja i vaspitava svog sina do njegove petnaeste godine života, te da ga pripremi za budućeg ratnika. Učili su pisati, čitati, računati, pravo, sport, konstruisanje oružja. Od 300. godine p.n.e. u Rimu se počeo osjećati uticaj Grčke.

Odlično obrazovani grčki robovi bili su veoma omiljeni i poštovani pedagozi, koji su građane podučavali po kućama. Nastale su prve „škole gramatike“ u kojima se predavala grčka literatura, jezik, i matematika. U „nižim školama“ je pružano elementarno znanje kao što je pisanje, čitanje i računanje. Na „višim školama“ predavala se retorika na grčkom i latinskom jeziku, politika i etika.

•Škole u crkvama i manastirima

Nakon pada Rima crkva je postala glavni nosilac obrazovanja. Koristeći antička znanja, ona ih je dalje prenosi u vidu hrišćanske misli preko Irske u cijelu Evropu. Infrastruktura ovog srednjovjekovnog načina prenosa znanja stvarana je u bogatim bibliotekama manastira i crkava. Razlikovale su se tzv. unutrašnje i vanjske škole. U unutrašnjim, zatvorenim školama dječaci i djevojčice su se pripremali za život monaha, odnosno kaluđera. Vanjske škole su bile isključivo za djecu plemićkog porijekla. Nastava se držala na latinskom jeziku, a glavni predmeti su bili religija i istorija.

Kasnije je izvršena podjela na „Septem Artes liberales“, odnosno sedam slobodnih umjetnosti: „Trivium“ koji je obuhvatao gramatiku, retoriku i dijalektiku, „Quadrivium“ koji je obuhvatao geometriju, aritmetiku, muziku i astronomiju. Najpoznatije crkvene škole su nastale u Sv. Galenu u Švajcarskoj, u Reichenau i gradiću Fulda, koje je kasnije i država finansijki pomagala. Oko 800-te godine Karl Veliki osnivao je velike akademije, internate i škole pomognute donacijama, a obrazovanje je trebalo postati obavezno.

•Obuka vitezova

Obuka vitezova je u to doba bila isključivo usmenog karaktera. Po ugledu na „Septem Artes liberales“ budući vitez je bio podučavan „Septem Probitates“, odnosno: plivanju, jahanju, lovu, igranju šaha, streljaštvu, kovanju i tkanju.

Sama obuka je obuhvatala tri nivoa. Od 7. do 14. godine učenik je bio sluga na nečijem imanju. Ukoliko se ponašao pristojno, podučavali bi ga

o religiji i mitovima. U drugom ciklusu od sedam godina išao bi sa svojim učiteljem u borbe i lov kako bi stekao vještine streljaštva. Sa navršenom 21 godinom, mladić postaje punoljetan i pristupa redu vitezova. Pri tome je morao položiti zakletvu.

•Državne škole

Od 1250. godine sa cvjetanjem trgovine, počele su da se pojavljuju i državne škole u kojima su se primjenjivale grube i veoma često okrutne metode prenošenja znanja. Učilo se pisati, čitati, računati, predavanja su bila isprva na latinskom jeziku.

•Reformacija

Sredinom 17. vijeka u Evropi dolazi do mnogo promjena u obrazovnom sistemu. Čovjek je shvatio da je on proizvod svojih sposobnosti i načina mišljenja. Došlo je do mnogih otkrića i pronalazaka. Ta nova struja zvala se realizam, stare dogme i tradicije su odbačene u korist istraživanja i dokazivanja. Škole su institucionalizovane, djeca su obrazovana po planovima i programima. Kardinal Johann Comenius (1592—1670) je ovu revolucionarnu želju za učenjem formulisao kao „omnes omnia omnino“, odnosno „svi sve detaljno izučiti“. On je razvio četverostepeni sistem obrazovanja koji bi bio dostupan svima.

•Reforme u 19. vijeku

Ideja o sveobuhvatnom obrazovanju je ipak sporo ostvarivana. Stvorene su elementarne škole za djecu siromašnih građana, slične današnjim osnovnim školama, pojavile su se gimnazije, te više škole koje su trebale da budu osnova za

dalje školovanje na univerzitetima ili dalje aktivnosti u državnoj službi.

Svjedoci smo da je obrazovanje danas ogledalo društvenog sistema koje mnogima otvara velike šanse, bez obzira na socijalni status ili porijeklo. Mnoge nacionalne zajednice su dokazale da su ulaganjem u znanje i obrazovanje svojih pojedinaca uspjele da se istaknu i pokažu da je znanje jedino najveće bogatstvo, koje u praksi postaje zajednička vrijednost.

Zato se trudimo, zajedno sa OEBS-om, da sprovedemo reforme obrazovanja u BiH kako bi spriječili odliv naših mozgova u inostranstvo. Mladima se moraju obezbijediti svi potrebni uslovi za sticanje i kvalitetnu upotrebu stečenih znanja.

Da li danas obrazovanjem stičemo dostojanstvo?!

Hodajte svojim stopama...

Šta znači dostojanstvo? Kako ga stičemo?

Da li bliski ljudi oko nas, profesori i mi sami stvaramo tu višu dimenziju?

Stav: Jana Aleksić

Prvo nas uče o vrijednostima u životu, pa doživimo život onim nevinim očima koje na svijet gledaju kao na lijepu i mirnu loptu. A onda osjetimo i vidimo onu drugu stranu te lopte, stranu odrastanja. Da li su se danas izgubile vrijednosti? Rekla bih da jesu, mada postoji još nekolicina onih upornih, kreativnih i prkosnih koji vjeruju u svoje prvobitne obrasce i namjerno žive da uživaju u životu i da budu odani velu poštenja. Moram priznati da sam pobornik ovih entuzijasta pa nek me pitaju po hiljadu puta i dalje ću da stojim iza svoje svijesti i vjere u bar neke ljude ako ne mogu u sve.

Svaka ličnost od početka svog formiranja, od početka života prvo je osoba, čovjek pa tek poslije sve ono što stekne, što ima i posjeduje. Vidite, dostojanstvo, e to se ne može kupiti, to je nešto sa čim se rodite ili sami od sebe steknete kroz život ali opet je urođeno kao predispozicija jer ste predodređeni da živite sa tim darom. Nemaju svi taj dar, tu jednu višu dimenziju, nazovimo je tako. Uzmite mi integritet i dostojanstvo i šta će mi ostati, jedno veliko ništa. Ako dirnete moju ličnost, to vam neću oprostiti.

Iako je dostojanstvo nešto sa čim se rodite, sa druge strane, ono se može unaprijediti ili srozati na

niži nivo. Idući stepenicama života učestvujemo u lančanim reakcijama i nizovima životnih situacija. Okolnosti, situacije i ljudi su oni koji utiču na tu višu dimenziju, kako smo je nazvali.

Među prvima koji utiču na formiranje našeg dostojanstva su ljudi iz naše neposredne blizine, figure našeg ogledala duše koje učeći od malih koraka prenose svoje dobre namjere narednim generacijama. To su oni od kojih smo postali ili oni koji su krvnim vezama blizu nas ili pak oni prijateljski raspoloženi. Oni utiču na našu ličnost.

A tu su i oni koje sretnemo na svakoj stranici naših 5 i 25, a možda i poslije toga. Sretnemo ih u klupama životnih škola pokušavajući za jednu stepenicu biti bliži njima i uvijek bolji i bolji nastojeći dosegnuti još uvijek neke zamišljene ideale. I tako se jave te figure tutora koje baš ne ispunjavaju ulogu zbog koje su to što jesu, obrazovani profesori, i tu gdje jesu, ispred naših pogleda. Često se desi da neispunjavajući ulogu zbog visokih misli o sebi samima kao o neprikosnovenim ličnostima stvaraju veliki jaz između sebe i nas. I kao da ih nije ni briga. Sa druge strane ima onih koje na nama ostave trag, bilo kakvo sjećanje, e takve vrijedi spo-

minjati, njih ćemo se sjećati, takvim ćemo se zahvaljivati.

A onda na kraju tu smo sami mi, odnosno, sami vi, vaša ličnost, stav, ono što postajete ili ste nastali ali nikada do kraja sve dok ste živa vatra asfalta pod vašim sopstvenim nogama. Utičete sami na sebe, pa se bodrite ili vičete na svoju unutrašnjost ali trudite se biti vjerni onome u duhu, tijelu i mislima stvarajući sklad mnoštva figura svoje ličnosti. I tu je vaša misija, da stvorite sebe kombinacijom vaših figura uz dopuštene greške običnih smrtnika. Naći svoje mjesto pod nebom i uzeti od svega malo pozitivnih čestica i od svakog malo svijetlih trenutaka i nastaviti ponosno koračati svojim stopama.

Ovom prilikom zahvaljujem se onim posebnim ličnostima koje su kroz obrazovanje ostavili meni lijepo sjećanje i visoko poštovanje, a za ove druge kojih je na žalost bilo više...pa nemam puno šta reći... Zahvaljujem se takođe osobama oko mene za sve što su mi dali vrijedno. Ostaje mi samo još da kažem da ne treba zaboraviti najvažnije stvari u životu i da se treba držati svojih uvjerenja i svog viđenja svijeta... Nemojte biti naivni ali ipak vjerujte. Vi znate svoj put. Hodajte svojim stopama...

KARL MARKS AKTUELNIJI NEGO IKAD

Kad bi vas danas neko vidio da čitate „Manifest komunističke partije“ mislili bi da nešto nije uredu s vama, ali mi danas živimo u globalnom postindustrijskom društvu i možemo prići komunističkom manifestu s druge strane.

Karl Marks, mislilac revolucije bio je ikona socijalističkog društva. Njegove knjige mnogi koriste za potpalu ili ih možete kupiti na mjestima poput buvljih pijaca i to za bagatel. Stalno čujemo za pojam globalizacija (brutalno nametanje ujedinjenog svjetskog tržišta koje ugrožava sve lokalne tradicije). Kad bi vas danas neko vidio da čitate „Manifest komunističke partije“ mislili bi da nešto nije uredu s vama, ali mi danas živimo u globalnom postindustrijskom društvu i možemo prići komunističkom manifestu s druge strane.

Potreba za sve raširenijim tržištima gdje će prodati svoje proizvode, goni buržoaziju preko cijele zemaljske

kugle. Buržoazija je eksploatacijom svjetskog tržišta dala kosmopolitski karakter proizvodnji i potrošnji svih zemalja stoji u „Manifestu“. Buržoazija je izvukla nacionalno tlo ispod nogu industrije, te je uništila prastare nacionalne privrede i dalje ih svakodnevno uništavaju.

„Potiskuju ih nove industrije, čije uvođenje predstavlja životno pitanje za sve nacije... na mjesto starih potreba, zadovoljavanjem domaćim proizvodima, stupaju nove koje za svoje zadovoljenje traže proizvode najdaljih zemalja i klima. A kako je u materijalnoj tako i u duhovnoj proizvodnji. Duhovni proizvodi pojedinih nacija postaju opštim dobrom“, pisao je Marks. Ta Marksova misao je i te kako savremena, on je više od stotinu i pedeset godina unaprijed predvidio procese globalizacije koji razaraju nacionalnu industriju. Kada se sjetimo kod nas se nosila narodna nošnja gdje su se pokazivale regije naše države, toga danas nema, sve je izumrlo, a naša narodna nošnja stoji samo u muzejima.

Uniformizacija, gdje moda ukida tradicionalnu kulturu i to sve postaje uniformisano i jednoobrazno

Engleski jezik postao je glavno komunikacijsko sredstvo,

njega moraju svi naučiti, jer je postao neophodan za komunikaciju u savremenom svijetu.

Da bi se zaustavio proces u kojem bogatiji postaju sve bogatiji, a siromašni sve siromašniji, Marks je zahtijevao da se revolucijom ukine privatna svojina nad sredstvima za proizvodnju

U savremenom svijetu gdje je međunarodno pravo iznad nacionalnog „privatna svojina“ je normalan pojam koji stoji na čelu tog prava. To pravo je neupitno i za njega se svim srcem zalažu svi naši „biznismeni“ koji su se raznim malverzacijama dokopali društvenih i državnih preduzeća.

Kad se vratimo Marksovim idejama treba da razmislimo da li su zakoni i odluke koje nam nameću, na primjer Međunarodni monetarni fond, Svjetska banka ili neki drugi međunarodni centri „moći“, za našu dobrobit ili su pak u službi giganskih korporacija. Sjetimo se i Čomskog koji je u svojim knjigama pisao da su uspjele samo one države koje se nisu pridržavale njihovih odluka, a one poput Brazila i Meksika, koje su bez pogovora prihvatile odluke ovih organizacija, tonule su u sve dublju bijedu.

Softver, početkom sledeće godine integrisaće više segmenata i predstavljaće revolucionarno rješenje za poslovanje banaka.

POSLOVANJE POTPUNO BEZ PAPIRA

Informatička kompanija Pexim, koja posluje u Srbiji, Makedoniji, Bosni i Hercegovini i Bugarskoj (uskoro se očekuje i otvaranje predstavništva u Albaniji) organizovala konferenciju na kojoj je predstavila svoje poslednje dostignuće - paket Revolution.

piše: Ljiljana Kukavica

Više od 200 vodećih ljudi iz oko 40 banaka regiona početkom juna okupilo se u Ohridu da bi učestvovali u interesantnom poduhvatu kreiranja "nove bankarske vizije". Pod tim nazivom je, naime, informatička kompanija Pexim, koja posluje u Srbiji, Makedoniji, Bosni i Hercegovini i Bugarskoj (uskoro se očekuje i otvaranje predstavništva u Albaniji) organizovala konferenciju na kojoj je predstavila svoje posljednje dostignuće — paket Revolution. Softver, koji bi na tržištu mogao da se pojavi početkom sljedeće godine, integrisaće više segmenata i predstavljaće, kako mu samo ime kaže, revolucionarno rješenje za poslovanje banaka. Revolutionće omogućiti unaprijeđenje odnosa sa klijentima i skoro potpuno

izbaciti upotrebu papira u bankarskim poslovnicama. Iako vlada uvjerenje da su zbog ekspanzije elektronskog bankarstva dani šaltera odbrojani, to se ipak neće desiti, čulo se na konferenciji u Ohridu. I u razvijenim ekonomijama dokazana je pravilnost da što klijenti više posećuju bankarske poslovnice, više kupuju i usluge. Istraživanja pokazuju da 47 odsto ljudi u banke dolazi samo da bi dobili neku informaciju. Oni zapravo traže neki novi proizvod koji bi da kupe, na bankama je da pravom ponudom odgovore.

Zavaljujući ovoj tendenciji, Pexim je prošle godine duplirao prihode i podigao ih na 25 miliona evra. Povećan je i broj zaposlenih na 212. Osim širenja u regionu, kompanija je pokazala da može da bude konkurentna na glo-

balnom IT tržištu, pa je u konkurenciji vodećih svjetskih provajdera IT usluga dobila posao u banci BBAC Beirut iz Libana.

Snaga kompanije Pexim je u uspješnom timu programera i prodavaca, ali i partnerima kao što su Microsoft i IBM, koji zajedno rade na upotpunjavanju ponude koja se šalje bankama. U takvoj konstalaciji, Pexim je uspio da za samo mjesec dana osposobi Komercijalnu banku Banja Luka za potpuno funkcionalni rad. Uz to, Pexim sa Bankom Inteza završava sistem za podršku plaćanja preko Interneta. U avgustu se može očekivati da će se ova usluga ponuditi na tržištu, što bi bio drugi servis nakon internet naplate kompanije Pakom.

Možda niste znali

KAKO JE NASTAO APPLE?

Uopšte, postavlja se pitanje kako su osnivači došli na ideju da firmu nazovu Apple.

Na ideju je došao Jobs jer je rado jeo jabuke. Osim toga, sam naziv je u telefonskim knjigama stajao ispred konkuretskih firmi kao što su Atari, Digital Equipment, IBM.

Student: Slađana Popović

Šve do početka 70-tih godina računari su imali izgled pravih monstruma, koje su u najboljem slučaju sebi mogle priuštiti jedino finansijske i istraživačke institucije, tajne službe i vojska. Kada je Intel razvio svoj prvi procesor 1972. godine, cijela armada inženjera i mladih inovatora uputila se u Silikonsku Dolinu, tridesetak kilometara južno od San Franciska kako bi „smanjili“ monstruozi kompjuter. Među prvima bio je Edvard Roberts sa svojim 397 dolara skupom kompjuterskom napravom Altair, koji je ustvari preteča današnjih personalnih računara. Svaki san o posjedovanju sopstvenog kompjutera, skoro ravan utopiji, bio je isto što i želja za posjedovanjem svemirskog broda.

Dva prijatelja Steven Paul i Stephen Gary Wozniak, koji su prvo radili za Altari i Hewlett-Packard, bili su jednako pogođeni tim zaraznim virusom uspjeha kao i mnogi koji su bezglavo jurili u dolinu. Oni su 1976. godine konstruisali svoj prvi računar i u Palo Altu osnovali svoju firmu Apple Computer. Suosnivač, ali na

kratko vrijeme, bio je i Ronald Gerald Wayne, prijašnji radnik firme Atari. Uopšte, postavlja se pitanje kako su osnivači došli na ideju da firmu nazovu Apple.

Na ideju je dosao Jobs jer je rado jeo jabuke. Osim toga, sam naziv je u telefonskim knjigama stajao ispred konkuretskih firmi kao što su Atari, Digital Equipment, IBM. Međutim, sa istoimenom Beatles izdavačkom kućom osnovanom 1976. godine, Apple nije imao ništa zajedničko osim nekoliko pojavljivanja pred sudom zbog pojavljivanja na tržištu pod istim imenom. Prvi računar Apple koštao je 666 dolara i sastojao se od svega nekoliko osnovnih dijelova, bez kućišta. Tek zadnjih 200 eksemplara isporučivani su sa drvenim okvirom i tastaturom. Iz finansijske krize Apple je u tom periodu izašao uz pomoć kredita Armas Clifford Markkul-a, bivšeg radnika Intela koji je zaradio pravo malo bogatsvo na akcijama ove firme. Godine 1977. Apple je pretvoren u akcionarsko društvo i na tržište izbacio svoj drugi računar Apple II sa

velikim uspjehom. Ovaj računar je dobio i svoj prvi logo — nagrižena, šarena jabuka i jedan poseban program — tabelarni kalkulator VisiCalc. Kasnije su integrisani i programi za obradu teksta, crtanje i vektorsko crtanje. Godine 1978. firma se seli u Cupertino gdje se i danas nalazi sjedište, 1980. godine firma se pojavljuje na berzi, a osnivači preko noći postaju milioneri. Međutim, uspjeh je bio kratkog daha. Steve Wozniak koji je razvio Apple I i Apple II teško je nastradao u avionskoj nesreći i tek 1983. godine se vraća u Apple. Kurs akcija je vrtoglavo padao, a Apple III doživio je najgori mogući neuspjeh. Uz to je IBM plasirao na tržište svoj personalni računar, koji od strane firme Apple nije shvaćen ozbiljno. Firma Apple je to pozdravila sloganom “Welcome IBM, Seriously” (što bi u prevodu otprilike značilo: konačno ste se i vi probudili). U aprilu 1983. godine John Sculley, tada bivši šef kompanije Pepsi Cola postaje novi direktor firme Apple. No, uskoro se ispostavilo da konzervativni menadžer i haotični radnici jednostavno ne na-

laze zajednički jezik.

Ipak, na tržištu se 1984. godine pojavljuje Macintosh, također nazvan po jednoj sorti jabuka, sa svim odlikama jednostavne upotrebe i korištenja, te baznom tehnologijom „Graphical User Interface“. Pošto je ova tehnologija već bila razvijena od strane Palo Alto Research Center (PARC) — XEROX krajem sedamdesetih godina, većina programera prelazi u Apple.

Daljem uspjehu Apple firme doprinijeo je i novinar Paul Brainerd (osnivač firme Aldus) koji je za Macintosh napisao poseban program za obradu teksta, fotografija i grafike. Sljedeća inovacija je bio štampač PageMaker, kasnije Quark Xpress (1987), Adobe Illustrator (1987), Adobe Photoshop (1989) i Aldus FreeHand (1989).

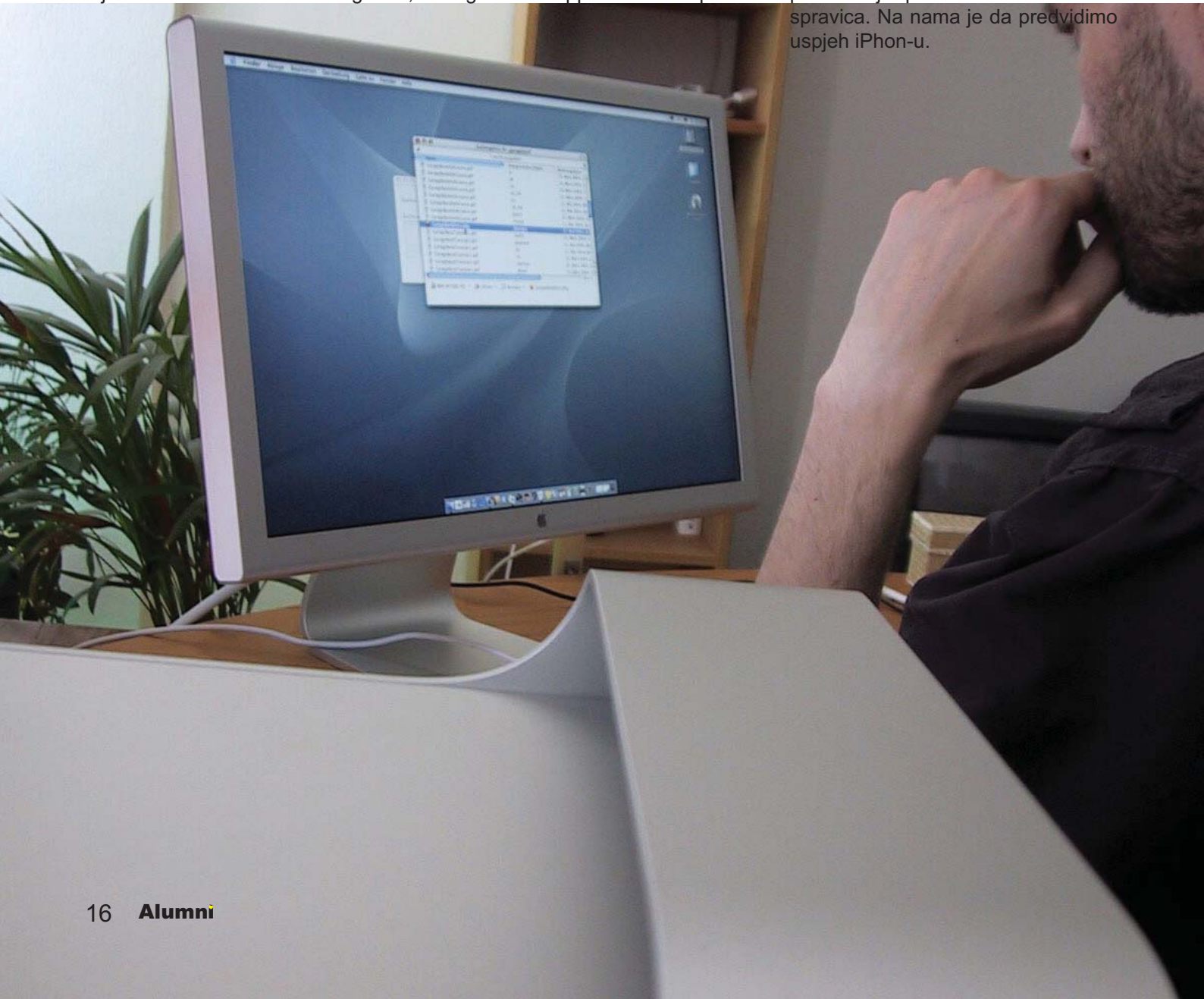
Međutim, Macintosh ni tada nije zauzeo veći tržišni segment,

što zbog visoke cijene, jer su sve sastavne dijelove sami proizvodili, što zbog nedostatka dodatane opreme. Uz to se i IBM pojavio sa programom Microsoft Windows. Ubrzo jedan od osnivača napušta Apple i osniva svoju firmu NeXT (The NeXT big thing), finansijski pomaže filmsku produkciju Lucasfilm (Star Wars), te 1995. godine kreira na računaru prvi crtani film (Toy Story).

Ali, nakon što je krajem 90-tih javnost skoro u potpunosti otpisala Apple, Steve Jobs prodaje NeXT-ov odjel za hardware firmi CANON, a softwarski dio firmi Apple i jula 1997. godine se vraća u Apple. Svojom harizmatičnom pojavom i novčanom pomoći od Bila Gejtsa (150 miliona dolara) Steve Jobs od Apple-a stvara ponovo konkurentsko preduzeće. Da je baš Bil Gejts nakon višegodišnjeg povlačenja po sudu (Steve Jobs), pomogao firmi Apple da stane ponovo

na svoje noge ima jedan veoma jednostavan razlog. Microsoft je tada bio upetljan u jedan antitrustni proces sa američkim pravosuđem koji je za cilj imao potpuno razbijanje koncerna. Da je Apple u potpunosti nestao sa tržišta ili bio kupljen od strane IBM-a, značilo bi to da za Microsoft u oblasti personalnih računara više ne bi bilo konkurencije. Jedino Apple nije koristio Microsoftov Windows nego svoj sopstveni sistem.

Ali ni tu nije kraj firme Apple. Jobs je još jednom potvrdio da je uvijek dobar za iznenađenja. Sa futurističkim izgledom iMac-a (Internet Macintosh) Apple 1998. godine ponovo osvaja tržište (preko 6 miliona prodanih primjeraka). Sa mobilnim Music-Playerom, tj. iPod-om Apple se 2001. pojavljuje i u internet muzičkim vodama i postaje trn u oku japanskim konkurentima. Do kraja 2005. godine prodano je preko 22 miliona ovih sprava. Na nama je da predvidimo uspjeh iPhon-u.

Ubuntu install party

piše: Tihomir Budić

Sredinom jula ove godine u prostorijama Fakulteta poslovne informatike održan prvi Ubuntu install party u BiH.

Ovu manifestaciju su organizovali članovi Ubuntu Banja Luka foruma uz svesrdnu pomoć i podršku Fakulteta poslovne informatike, Trinity Computers i kolega iz Udruženja linuks korisnika Banja Luka.

Prezentaciju su naizmjenično vodili: Vedran Novaković i Dušan Stranatić iz Ubuntu BL, te Srećko Toroman iz ULK-a BL.

Dušan Stranatić je počeo prezentaciju kratkom istorijom GNU/Linux operativnih sistema i upoznavanjem prisutnih o značaju slobodnog softvera.

Nakon toga je Vedran Novaković pokrenuo instalaciju sistema Ubuntu na jednom računaru dok je Dušan uz dopune kolege Srećka iz ULK-a objasnio šta je ustvari Ubuntu, kako je nastao i kako će se dalje razvijati.

Kada je instalacija završila, objašnjeno je kako podesiti sistem za rad: kako se podešava višejezička tastatura, dodaju alatke na Panel, itd. Prikazani su im mnogi programi bez kojih je korištenje računara nezamislivo među kojima su: OpenOffice, The GIMP, Firefox Web Browser, GAIM Internet Messenger, XMMS Audio Player,

VLC Media Player, Add/Remove Programs, i mnogi drugi.

Nakon toga je Srećko objasnio kako se koristi Compiz – 3D desktop i pokazao neke 3D igre koje se mogu igrati na linuxu. Svi su bili oduševljeni.

Pitanja su sijevala na sve strane i svi su bili zadovoljni dobijenim odgovorima.

Nakon sat i 40 minuta, koliko je trajala prezentacija, svi su bili oduševljeni

i u očima im se moglo primijetiti da im nije bilo dosta. Međutim ekipa koja je radila prezentaciju je bila ograničena vremenom i već je bila ušla u drugi termin.

Cilj manifestacije je bio da se ljudi bolje upoznaju sa linuxom kroz Ubuntu distribuciju, da im se pokaže kako je Ubuntu jednostavan, da u potpunosti može da zamijeni Windows operativne sisteme, i što je najbitnije legalan je, slobodan i besplatan.

Ako ste se odlučili da probate, a možda i prijedete na Ubuntu GNU/Linux, ovo je vodič za Vas.

Instalisanje Ubuntu GNU/Linuks operativnog sistema

Piše: DUŠAN Stranatić

Ako želite možete minimizirati instaler, surfati Internetom ili probati neke programe ili igrice dok instalacija ne bude gotova

Prije nego što počnete...

Provjera resursa

Provjerite da li je vaš računar podešen da se botuje sa CD-a.
 Provjerite da li imate ispravan Live/Desktop Ubuntu CD.
 Provjerite da li vaš računar zadovoljava minimalne systemske zahtjeve: Ako imate instalisan Windows XP onda je vaš računar više nego pogodan.

Nakon što ubacite disk u CD-ROM restartujte računar. Trebalo bi da vam se pojavi nešto kao na slici.

Prvo uz pomoć strelica na tastaturi odaberite opciju Check CD for defects. Ovo će provjeriti da li je disk ispravno narezan ili oštećen. Ako se pojavi poruka o grešci trebaćete drugi Ubuntu disk.

Sada odaberite opciju Start or install Ubuntu
 Nakon opcije loading bar i nekog teksta vidjećete prekrasni Ubuntu logo loading bar kao na slici.

Ovaj loading bar će vam biti prijatelj na nekoliko minuta. Kada se napokon sistem učitao biće Vam predstavljen standardni braun Ubuntu desktop.

Možete pomisliti “pa ovo je bilo lako, ne znam u čemu tolika frka...” Vjerovatno ste zaključili u čemu je fazon sa Live CD-om. Live CD vam omogućava da pokrenete operativni sistem sa CD-a bez instalisanja na hard disk. Sada možete probati neke od osnovnih programa:

- Firefox – najbolji internet brovzer,
- OpenOffice – kompletan ofis paket – kompatibilan sa M\$ ofisom,
- The GIMP – jedan od najboljih programa za obradu rasterske grafike,
- GAIM – instant mesidžing klijent.

Sada treba da provjerite neke osnovne stvari:

- Da li Internet funkcioniše?
- Da li mreža (ukoliko je imate) funkcioniše?
- Da li funkcioniše zvučni sistem?
- Da li funkcionišu periferne jedinice (štampač, skener, web kamera i sl.)?

Ako mnogo stvari ne funkcioniše kako treba, pokušajte sa nekom drugom Linux distribucijom jer podešavanje svega toga može izazvati frustracije. Ako samo neke od stvari ne funkcionišu, ne brinite, mogu se jednostavno podesiti. Ako zaglavite

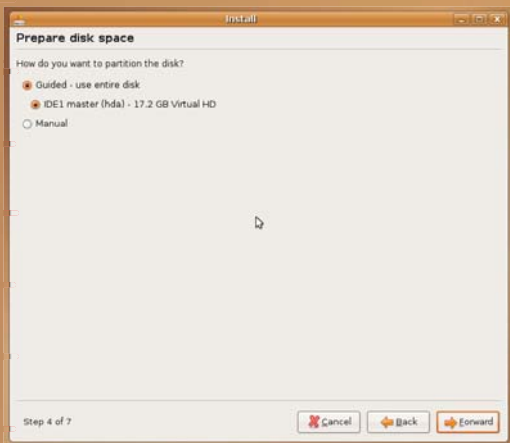
sa nekim problemom uvijek možete postaviti pitanje na nekom od foruma koji su navedeni na kraju teksta.

Ako ste spremni, možete započeti instalaciju sistema Ubuntu na svoj računar. Jednostavno dva puta kliknite na ikonicu na kojoj piše Install. Nakon kratkog upoznavanja, instaler će od vas tražiti da odaberete jezik kojim će vas voditi tokom instalacije. Nakon odabira jezika kliknite na dugme Forward. Sada možete odabrati lokaciju na kojoj živite tako da Ubuntu može odabrati vremensku zonu i najbliži server da možete brže skidati apdejte. Ovaj instaler je odlično urađen. Možete zumirati i zatim kliknuti na zemlju da biste odabrali vremensku zonu, ili je možete izabrati iz liste. Ne brinite ako je vrijeme pogrešno, to će se automatski promijeniti kasnije. A ako ne, uvijek to možete uraditi sami nakon instalacije.

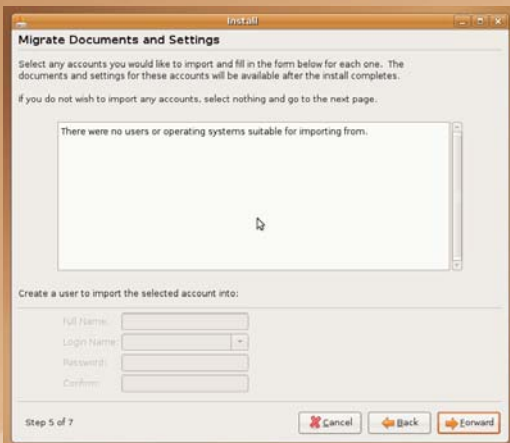
Sada će instaler pitati koju tastaturu koristite. Moja preporuka je da ostavite En USA tastaturu kako ne biste imali problema sa znakovima. Kasnije se može podesiti da tastatura bude višejezična.

Došli smo do težeg dijela instalacije. Sada trebate particionisati hard disk tako da omogućite multi-boot sa drugim operativnim sistemom. To znači da ćete biti u mogućnosti da birate između Ubuntu i drugih operativnih sistema. Kod mene nema druge distribucije na računaru pa sam ostavio kako jeste. Vi odaberite opciju Resize partition i pomoću slajdera odredite željenu veličinu nove particije. Ako niste sigurni, ostavite kako jeste.

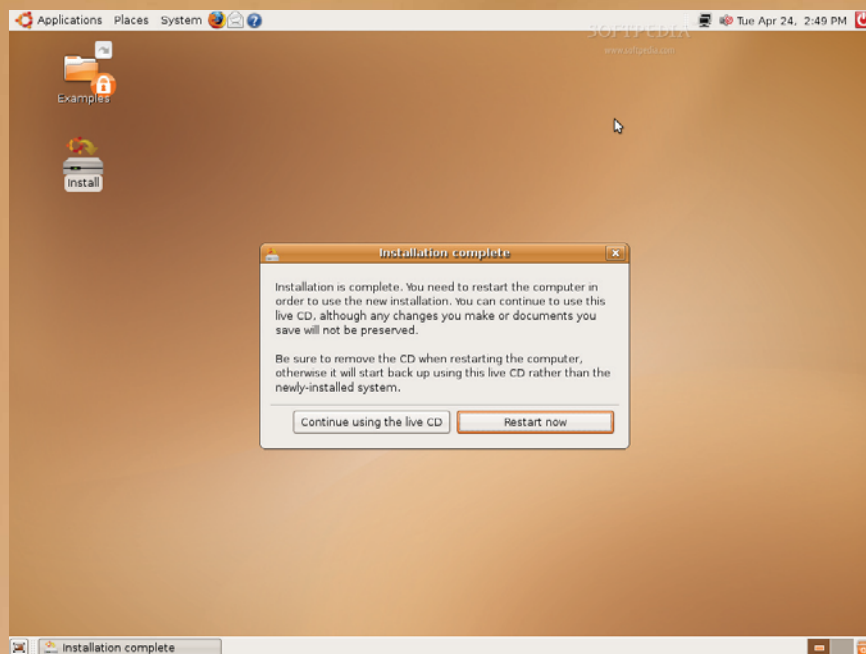
Kada ste odabrali veličinu particije, instaler će vas pitati da li želite da ubacite dokumente i naloge iz Windows-a. Izaberite naloge ako želite i unesite detalje za vaš novi nalog. Kao što vidite nisam imao ništa da sinhroniziram sa Windows-a tako da

moгу da nastavim dalje. Sada će instaler tražiti neke lične podatke. Takođe trebate unijeti korisničko ime i šifru koje ćete poslije koristiti za logovanje na računar. **OVO NE SMIJETE IZGUBITI!** Takođe možete postaviti da se automatski logujete, što nije preporučljivo. Takođe možete izabrati novi naziv za računar ili ostaviti već ponuđeni. Kada ste završili kliknite na dalje.

Instaler će sada prikazati šta sve treba da uradi, tako da možete provjeriti i vratiti se nazad ako nešto treba da promijenite. Ako ste spremni, kliknite na Install.

To je to! Instalер će sada instalisati Ubuntu. Sada ako želite možete minimizirati instaler i surfati Internetom ili probati neke programe ili igrice dok instalacija ne bude gotova. Kada instalacija bude gotova

dobićete sljedeću poruku:

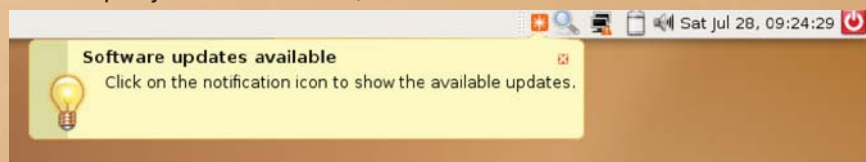
Najavljene realizacije distribucija

Možete izabrati restart ili nastaviti sa Live CD-om. Ako ste odabrali restart nakon nekoliko trenutaka ćete dobiti poruku da uklonite CD iz drajva i da pritisnete Enter. Računar će se restartovati.

Sada će se operativni sistem učitati dosta brže. Pritisnite Enter ako Vam ponudi listu operativnih sistema koje imate na disku. Kada se sistem učita u radnu memoriju vidjećete Logon screen. Unesite vaše korisničko ime pa pritisnete Enter. a zatim unesite šifru i pritisnete Enter..

Sada će se pred vama pokazati braun Ubuntu desktop. Ako ste priključeni na Internet, nakon

- Avgust:
- 01.08.2007: Fedora Test 1
 - 09.08.2007: openSUSE 10.3 Beta 1
 - 09.08.2007: Ubuntu 7.10 Alpha 4
 - 23.08.2007: openSUSE 10.3 Beta 2
 - 23.08.2007: Ubuntu 7.10 Alpha 5
 - 29.08.2007: Fedora Test 2
- Septembar:
- 01.09.2007: Frugalware Linux 0.7 rc1
 - 06.09.2007: openSUSE 10.3 Beta 3
 - 06.09.2007: Ubuntu 7.10 Alpha 6
 - 20.09.2007: openSUSE 10.3 RC1
 - 25.09.2007: Frugalware Linux 0.7 rc2
 - 26.09.2007: Fedora 8 Test 3

nekoliko sekundi ćete vjerovatno vidjeti sljedeću poruku.

Kliknite na zvijezdu, a zatim na Install updates ukoliko želite da odmah pokrenete vaš Ubuntu. Uglavnom su to sigurnosne zakrpe, ili posebni dodaci za programe. Pitaće vas za šifru tako da zna hoćete li da ih instalirate, a nakon toga će ih skinuti sa servera i instalirati. Takođe će možda tražiti i da restartujete računar.

Sada imate imate instalisan i Up to date Ubuntu sistem. Uživajte u njemu...

27.09.2007: Ubuntu 7.10 Beta

Forumi:

- <http://www.ubuntuforums.org>
- <http://www.ubuntu-rs.org/forum>
- <http://www.ubuntu-bl.org/forum>

ZAŠTITOM OKOLINE U EVROPU!

Evropska unija stavila fokus na četiri teme: vazduh, voda, otpad i priroda

Evropska unija je stavila fokus na četiri teme koje su važne za čitavo čovječanstvo i odlučila je da se sljedećih deset godina koncentriše na njih: vazduh, voda, otpad i priroda. Jedan od najtežih zadataka je promijeniti svijest ljudi, odnosno potaknuti ih da svojim životnim aktivnostima pridonose očuvanju okoline. Vodeći se mišlju da ono što naučimo kao djeca ostaje nam za čitav život, Evropska unija ulaže velike napore kako bi djecu i mlade edukovala i usmjerila ih da svoj život organizuju tako da svaki njihov daljnji korak bude korak u zdraviju okolinu.

Vazduh

Poboljšanje kvaliteta vazduha je mnogo godina bio prioritet Evropske unije i na sreću to je bila jedna od uspješnijih priča iz oblasti zaštite okoline. Međutim, iako je naš vazduh čistiji nego što je bio prije nekoliko godina, postoje još tri velika problema koja treba da se riješe. Prvo, loš kvalitet vazduha u gradovima narušava zdravlje ljudi i čini život neprijatnim. Druga važna pitanja su trošenje ozona i klimatske promjene. Svi ovi problemi se dešavaju zbog toga što ljudi kroz svoje svakodnevne aktivnosti puštaju opasne supstance u vazduh. Izvori zagađenja su različiti, kao i sami načini rješavanja

problema zagađenja.

Klimatske promjene

Efekat staklene bašte dovodi do klimatskih promjena, globalnog zagrijavanja, podizanja nivoa mora i velikog broja prirodnih katastrofa. Treba naglasiti da je određen nivo stakleničkih gasova neophodan, jer da ih nema Zemlja bi bila hladnija za 33 °C nego što je sad, te bi život na Zemlji bio nemoguć. Zato je efekat staklene bašte važan. Posljednjih 100 godina povećana industrijska aktivnost je dovela do abnormalnog povećanja efekta staklene bašte koji uzrokuje porast prosječne temperature na Zemlji, tzv. globalno zagrijavanje. Ljudi su zabrinuti zbog globalnog zagrijavanja, jer teško je predvidjeti posljedice koje će prouzrokovati.

Loš kvalitet vazduha

Svakog dana sitni komadi prljavštine i hemikalija se ispuštaju u vazduh, uglavnom iz tvornica, farmi i vozila. Neki od zagađivača su rastvoreni u vodenim isparavanjima ili u kiselim kišama, što ugrožava okolinu. Ostali mogu jednostavno ostati u vazduhu i ugrožavati zdravlje ljudi.

VODA

Tihi okean pokriva pola Zemljine kugle – prostor veličine svih kontinenta zajedno. Naime, 75% Zemlje je pokriveno vodom, a s obzirom na to da našu planetu zovemo Zemlja, možda bismo je trebali zvati voda. Većina vode na planeti Zemlji je slana. Samo 3% je slatkih voda, a dio je zaleđen u glečerima i ledenim santama. Voda je neophodna za opstanak svih živih bića. Ljudi moraju obratiti pažnju i više truda ulagati kako bi sačuvali ovaj vrijedan izvor. Briga o vodi je uvijek bila jedna od glavnih tema Evropske unije. Postoje dva velika problema vezana za snabdjevanje vodom: stanovnici Zemlje sve veće količine vode izvlače iz podzemnih rezervoara, a drugi problem je zagađenje. Ukoliko se ne nađe neko rješenje, odnosno ukoliko ljudi ne počnu koristiti vodu u razumnim količinama i ne smanje zagađenje, ovi problemi će ostaviti neviđene posljedice po čovječanstvo.

OTPAD

U Evropskoj uniji se iz godine u godinu baca sve više smeća. U periodu između 1995–1998. ukupan iznos otpada je povećan za 15%. Ukoliko se nastavi tim tempom, do 2020. godine količina otpada će biti 45% veća nego 1995. godine. Električni i elektronski otpad – vrsta otpada koja je u ekspanziji – može se udu-

plati za samo 12 godina. Svjesna činjenice da je napredak nemoguć ukoliko se nastavi sa zagađivanjem okoline u ovolikoj mjeri, Evropska unija je odlučila da uzme u prioritet rješavanje problema izazvanih nagomilavanjem otpada.

Najefikasniji način da se riješi problem otpada je da ga se manje proizvodi. Zato mnoge industrije razvijaju novu čistu tehnologiju. Većina onog što se baci može biti reciklirano u nove proizvode, šteti se novac, izvori i energija, čak se može i proizvoditi energija. Otpad koji ne može biti ponovo upotrebljiv ili se ne može reciklirati, zakopava se ili spaljuje.

PRIRODA

Evropu krasi prelijepi predjeli: planine, šume, rijeke, jezera i druga prirodna bogatstva. Sve su to staništa raznih biljnih i životinjskih vrsta. Ipak, veliki broj životinja, ptica i biljaka je ugrožen, a neke vrste su izumrle. U Evropi postoji oko 2.500 staništa u kojima su nastanjene različite vrste životinja i biljaka. Ljudi uništavaju staništa, te samim tim opstanak određenih vrsta svode na minimum. Ljudi svojim aktivnostima moraju prestati uništavati okolinu, moraju pronaći način da sačuvaju prirodu i u isto vrijeme poboljšaju kvalitet življenja.

Youth and Environment Europe (YEE) (www.yee.ecn.cz) je platforma mnogim evropskim omladinskim organizacijama koje se bave proučavanjem prirode ili se bave zaštitom okoline. Ova organizacija ima svoje ogranke u 28 zemalja. Cilj organizacije YEE je da podstiče mlade da se angažuju u zaštiti životne sredine i da stvore preduslove da se sve organizacije koje se bave ovom i sličnim temama ujedine u svom radu. Ona predstavlja priliku da evropske organizacije međusobno kontaktiraju, razmjene iskustva i ideje, te da se ostvari saradnja između njih. Aktivnosti koje provodi ova organizacija su kampanje, treninzi, kursevi, radne grupe i publikacije. Ona je finansirana od strane raznih fondova Evropskog vijeća i Evropske komisije.

Tekst: Lane Vukčević

Studenti „Apeiron“-a u Španji...

Šta ne propopustiti na ekskurziji? - CIJELU EKSKURZIJU!!!

Uprava našeg Univerziteta se potruđi da svake godine učestvuje u uplati ekskurzije i studentima uplati dio troškova, a najbolje studente nagradi i pošalje o svom trošku.

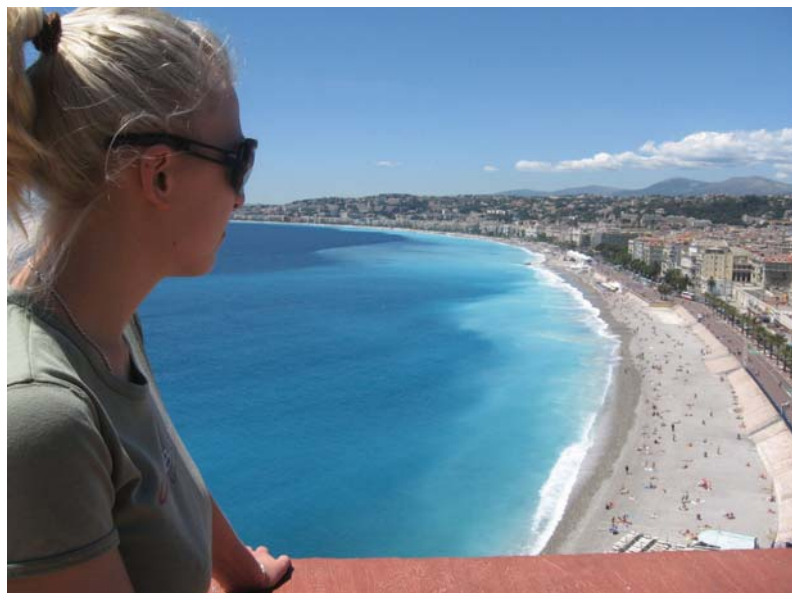
Novinar: MIRJANA Kuzmanović

Kada se približi mjesec maj prvo što nam padne na pamet jeste ekskurzija. Studenti Univerziteta „Apeiron“ ove godine posjetili su Italiju, Španiju i Francusku. Svi put u Španiju vežu za apsolvente i apsolventsku ekskurziju, ali na ovom univerzitetu je to malo drugačije. Svake godine u maju se organizuje ekskurzija i svi studenti koji su raspoloženi za put prijave se i za sitne novce idu na druženje deset dana. Prošle godine su posjetili Mađarsku, a ove godine je to bilo putovanje u Italiju, Španiju i Francusku. Dobra stvar je u tome što u cijenu koju nam ponudi Turistička agencija Zepter passport, koja je prilagođena studentskom standardu, uprava našeg univerziteta se potruđi da svake godine učestvuje u plaćanju i studentima uplati dio troškova, a najbolje studente nagradi i pošalje o svom trošku, tako kada se sve sabere i oduzme ekskurzija je «DOBRO DOŠLA» i studenti jedva čekaju na nju.

Ove godine agencija Zepter je napravila tako dobar program da odmor nije ni bilo. Svih deset dana u pokretu, obilasci, kupovina, provod, dobra hrana, toplo more, sunce, vodič koji ima dvadeset godina radnog iskustva na tom području i koji uvijek ima neki dobar prijedlog kada je u pitanju slobodno vrijeme. Sve u svemu NEZABORAVNO! Išli smo u Italiju, Francusku i Španiju deset dana i fantastičan hotel u Lorete de Maru nas je najduže zadržao.

Monte Karlo – kockarnice, bogati starci koji u aparate ne stavljaju novac, već viza kartice, staza Formule

1, Kan – ribarsko selo poznato po filmskom festivalu, Barselona i nezaobilazni Nou Camp, Gaudijevo remek djelo Sagrada Familie građevina koja

izaziva strahopoštovanje, Španski trg i spomenik Kristoferu Kolumbu i naravno šetnja poznatom ulicom Ramblom; Nica koja ima more boje plave sa srebrnim odsjajem, koja ne dozvoljava da ga ostaviš, Venecija i poznati trg svetog Marka, mali grad Figeras i Dalijev muzej prosto ostavlja prostora za duboko razmišljanje i pronalazak smisla u svemu što postoji, Verona i nezaobilazna priča o Romeu i Juliji i sve to uz noćne provode po diskotekama i naravno fakultativnim večerima uz sangriju i šampanjac. I kada vas pitaju za savjet : „Šta ne propopustiti na ekskurziji“? Odgovor je sljedeći: CIJELU EKSKURZIJU!!!

Foto Danijel M., žene u kupovini

Studenti Univerziteta Apeiron na najvećem festivalu u Evropi!

Vrata najvećeg muzičkog festivala u ovom dijelu svijeta zatvorila su se po sedmi put. Utisak je u pozitivnom smislu nemjerljiv i reklo bi se da se samo može izraziti kroz vrisak zadovoljstva, galamu sreće i nekoliko tona pozitivne energije koju ćemo nositi do sljedeće, osme Exit avanture.

Tekst i foto: Brane Vuković, Dušan Stranatić

Tim Univerziteta Apeiron jutru 12.jula tekućeg nam ljeta, stigao je u kamp, pronašao višak zemlje i iz drugog pokušaja uspješno montirao šator. Nešto kasnije moćni dvojac je ponosno kročio na tlo još ponosnije Petrovaradinske tvrđave, sačekao svojih četrdeset minuta u redu za potvrdu karata i uputio se ka prvoj jeftinijoj prodavnici u potrazi sa osvježanjem. Nikako ispravani ali sa nemjerljivim entuzijazmom i željom naša avantura među masom drugih tragača za izlazom nastavila se te iste večeri. Nervoza se svakako osjetila, ali je već prvim zvucima sa tvrđave nestala i pretvorila se kao nikad do tada u čudan osjećaj navale dobrih vibracija.

Masa od 15 hiljada većinom Engleza

je krenula na uzvišenje sa suprotne strane Dunava, odakle je legendarni pjevač grupe Led Zeppelin, Robert Plant otvorio ovogodišnji festival. Ipak, Exit je ove godine počeo sa neba, akrobatskim spektaklom grupe Stars, koji su mlaznim avionima letjeli iznad grada. Poslije 22 časa počele su gužve na svim ulazima i pred početak koncerta najvećih zvijezda ovogodišnjeg Exit-a na Tvrđavi je bilo oko 40.000 posjetilaca.

Usljedio je zemljotres prerušen u The Prodigy trojac, sa nestvarnih sat i 40 minuta pozitivne energije i žestokog elektronskog zvuka koji je na nekoliko desetina hiljada ljudi djelovao kao pokretačka energija i nestvaran uvod sa vatrometom na kraju.

Izuzetna najava svega što će slijediti u narednim danima. Majstori dance

muzike Groove Armada, i posjetioci tvrđave nešto kasnije prisustvovali su jednoj od najboljih žurki na glavnoj bini. Na Dance Areni prvog dana Richie Hawtin, Trentemoller, Green Velvet... Na ostalim binama hiljade ljudi uživalo je u raznovrsnom programu, od world muzike, preko hip-hopa i roka do latino ritmova i trbušnog plesa.

Tokeni su se mogli naći na skoro svakom koraku, ali su se voda i piće izgleda ipak mogli kupiti za dinare. Prodaja tokena koliko je smanjila gužve ispred šankova, toliko je napravila

tokenmoney	
TURBING 6 PIVA I BEERS	7000
TURBING 6 PIVA I BEERS	6000
TURBING 6 PIVA I BEERS	1500
TURBING PIVO / BEER	1200
SOX / BNC / SOFT DRINK / WINE	1000
VODA / WATER	800

Piće možete kupiti samo za tokene.

Drinks can be purchased only with token money.

Alumn

gužve ispred mjesta gde se obavljala zamjena dinara za ovaj exitov novac. Bespotrebna komplikacija – mišljenje je vašeg najdražeg dvojca.

Mada su organizatori molili da se na Tvrđavu dolazi ranije zbog manjih gužvi, drugo veče je egzitaše okupilo tek oko 20 časova. Tada su sada već vremešni hip-hop bijelci Beastie Boys nastupili, nisu razočarali, ali ni oduševili. Može se reći da se bar malo više očekivalo. Prije njih na glavnoj festivalskoj bini imali smo priliku da slušamo brazilsku elektro grupu CSS i britanski girl bend The Pipettes. Na Dance Areni možda jedna od najvećih zvijezda dance muzike pojavio se Danny Tenaglia, zatim Paul Woolford i jedan od najboljih live bendova britanskog novog talasa Soundsystem. Na Fusion bini imalo smo priliku da slušamo i gledamo legendarne britanske pankere Peter & The Test Tube Babies, kultni novosadski bend Obojeni program, te Šabana Bajramovića na Word Stage bini.

Exit je prema zvaničnom sajtu festivala, drugog dana posjetilo preko 50.000 ljudi. Težih slučajeva

narušavanja javnog reda i mira i težih krivičnih djela na sreću nije bilo, a nekoliko desetina stranaca, većinom britanskih državljana lišeno je slobode zbog posjedovanja lakših narkotika.

Ekipe Hitne pomoći i Crvenog krsta drugu noć su imale 110 intervencija, uglavnom lakših povreda, od kojih je devetoro prevezeno u Klinički centar, dvoje na intoksikaciju, a sedmoro na hirurgiju zbog lakših posjekotina i povreda. Noć u kampu je protekla mirno što se ne može reći za dnevne aktivnosti. Prva dva dana u kampu obilježile su povremene ovacije u čast festivala. Zvuk koji je pravila gomila tjerao je da se naježiš.

Guča u Banjaluci

Najava za ovogodišnji festival trubača u Dragačevu

Skoro tri hiljade Banjolučana, došlo je na tvrđavu Kastel kako bi čuli zvuke trube na koncertu posvećenom jednom od najvećih festivala te vrste "Guča".

Pripremio: Brane Vuković

Banjolučani su na taj način dali domaći zadatak organizatoru da sljedeće godine pripremi još bolju manifestaciju, a po ocjeni publike koncert je dao ono što su očekivali. Ljubitelji dobre zabave i zvuka trube ostali su na Kastelu do kasnih noćnih časova. "Guča" je samo jedna u nizu kulturnih manifestacija koje se održavaju u okviru Banjalučkog ljetnog festivala, koji ove godine skoro da ispunjava očekivanja. Pjesma kojom su trubači iz Dragačeva

pod vođstvom Đorđa Jaćimovića počeli koncert bila je "Igrale se delije".

Njihov orkestar osnovan je prije četiri godine, a već dva puta učestvovali su u Guči - poznatom srpskom festivalu i jednim od najvećih ovog tipa na svijetu. Nastupio je i banjalučanima poznati orkestar Ace i Vladice jer su iz ovog grada ranijih godina odnijeli dvije zlatne trube. "Užičko kolo", "Kalašnjikov" i druge kompozicije počele su njihov nastup, a publika je posebno pozdravila "Đurđevdan".

"Lipe cvatu" pjesma je kojom su se između ostalih predstavili trubači pod vođstvom Jovice Pavlovića. Kako ovaj orkestar svira svjedoče dvije nagrade za najbolji orkestar koje su dobili na predtakmičenjima u Guči 2004. i 2006. godine, a ove godine učestvovaće i u finalnom takmičenju.

Nastupili su i orkestri Baneta Novkovića iz Vladičinog Hana i Gvozdena Rosića iz Guče, Krajiški trubači, te mnogi drugi.

Da li se mladi bračni parovi u RS i BiH motivišu za više djece?!

Bijela kuga, koga za to kriviti?

Poražavajuća je činjenica da bijela kuga prijeteći da se uvuče u našu budućnost i postane dio naše svakodnevnice i time izazove mnogobrojne globalne probleme

Student, saradnik Nina Uremović

Da su klinci naše najveće blago znamo svi i svi smo to bar jednom u životu izgovorili. Međutim postavlja se pitanje koliko to stvarno mislimo i koliko uopšte želimo da djeca krase naše živote? Poražavajuća je činjenica da bijela kuga prijeteći da se uvuče u našu budućnost i postane dio naše svakodnevnice i time izazove mnogobrojne globalne probleme. Isto tako kao što u Kini glasaju da stupi na snagu zakon koji će kineskim porodicama zabraniti da imaju više od jednog djeteta tako je na našim prostorima bolna činjenica da su od Drugog svjetskog rata pa sve do današnjih dana «ubijene tri Srbije» tačnije više od 10 miliona trudnoća je prekinuto. Nažalost, to nije konačan broj, jer statistike raspolažu samo sa podacima iz javnih klinika a ne i od privatnih jer ne postoji zakon koji ih obavezuje da broj abortusa koje izvrše objave i iznesu javnosti.

Postavlja se pitanje koga ili šta kriviti

za to? Ekonomsku situaciju, društveni status, bračno stanje, društvenu i socijalnu politiku? Država je ta koja bi trebala da da podsticaj mladim ljudima da rađaju djecu i to ne samo jedno nego više djece. Nažalost opravdan je stav svake mlade žene kada kaže da trudnoćom i rađanjem može da dobije samo jedno – mentalni otkaz! Ono što ti mladi ljudi ne znaju jeste kakav je to osjećaj njegovati i voljeti nešto što je produkt, ne samo vas nego vašeg tjela, vaših osjećaja, želja i isčekivanja. Gledati to malo biće, tog malog anđela kako iz dana u dan raste i kako vas bezuslovno voli i to u potpunosti zavisi samo od vas, vrijednije je od bilo čega na ovom svijetu. Jednom riječju NEPROCJENJIVO je, a tako malo «košta», ali upravo to malo nedostaje ljudima.

Kakva je situacija u BiH sa sigurnošću niko ne može da kaže. Posljednji popis stanovništva izvršen je 1991. godine, a situacija od tada, iz svima

nama poznatih razloga, o odnosu nataliteta i mortaliteta se mnogo promijenila. Prema nekim podacima, u Republici Srpskoj porodilja trećeg djeteta pripada domicilnom stanovništvu i najčešće žive na seoskim imanjima gdje je jedini izvor prihoda muževljeva zarada.

Kao motivaciju za rađanje djece u proteklih 10 godina preduzete su određene mjere:

- Trćerodene bebe od 2002. godine imaju pravo na poklon-paket (novac se iz praktičnih razloga ne daje jer, kako stručnjaci tvrde, obično se taj novac troši za neke druge stvari a najmanje za djecu);
- Pravo na naknadu plate za vrijeme porodiljskog odsustva;
- Pravo na besplatno liječenje;
- Organizovanje humanitarnih akcija, tipa "pozivanjem na broj donira se određeni novčani iznos" ali te akcije su još uvijek u nedovoljnoj mjeri prezentovane javnosti.

Sve češće smo svjedoci nehumanog ponašanja ljudi prema životinjama

KO NE VOLI ŽIVOTINJE, NE VOLI NI LJUDE!

U Banjoj Luci je nedavno počelo sa radom Društvo za brigu i zaštitu o životinjama "Fauna"

student novinar: LANA Vukčević

Naučnici su raznim ispitivanjima dokazali činjenicu da: "Ko ne voli životinje, ne voli ni ljude". Sve češće smo svjedoci nehumanog ponašanja ljudi prema životinjama. Svakodnevno čitamo u novinama ili gledamo na TV-u užasne priče. Ljudi bez ikakvih razloga muče, masakriraju i ubijaju životinje, svoje najbolje prijatelje. Ne postoje nikakvi zakoni o zaštiti životinja, te samim tim počinioci ovih djela ostaju nekažnjeni. Da bi imali zdravo i normalno društvo, treba da obratimo pažnju na ovaj problem i riješimo ga.

Sve zemlje oko nas razvijaju programe o brizi za životinje i sve su više svjesni činjenice da će im život biti lakši ako imaju pravog prijatelja kraj sebe: psa, mačku, pticu, ribu, konja ili bilo koju drugu životinju. Kada ćemo mi postati svjesni toga?

Na osnovu člana 3 Zakona o zdravstvenoj zaštiti životinja i veterinarskoj djelatnosti (Službeni glasnik RS, br. 11/95, 52/01), člana 3 Zakona o komunalnoj djelatnosti (Službeni glasnik RS, br. 11/95) i člana 29 Statuta Grada Banja Luka (Službeni glasnik Grada Banja Luka br. 4/00), Skupština Grada Banja Luka je na sjednici održanoj 27.12.2004. godine donijela Odluku o zaštiti i držanju životinja na teritoriji Grada Banja Luka. Ovu odluku možete pronaći na oficijelnoj internet prezentaciji grada Banja Luka (www.banjaluka.rs.ba).

U Banjoj Luci je nedavno počelo sa radom Društvo za brigu i zaštitu o životinjama "Fauna". "Fauna" je neprofitno udruženje čiji je cilj promovisanje zaštite životinja kao i širenje svijesti o pravima životinja, etičkom i humanom odnosu prema životinjama, te stvaranju zdravije životne sredine.

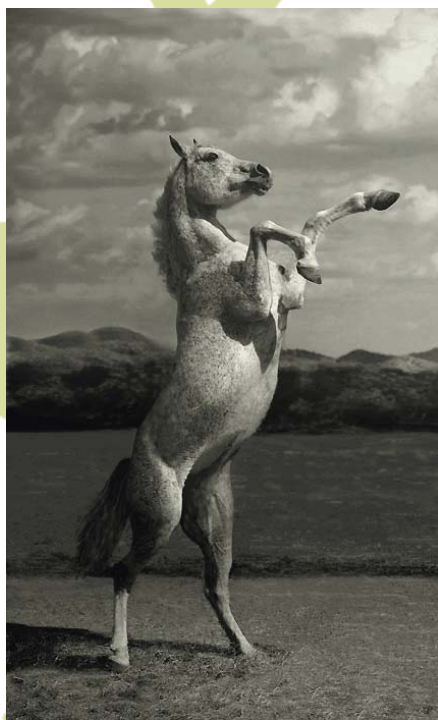
Pokrenuta je akcija skupljanja potpisa – peticija da Grad Banja Luka odredi javne površine na kojima će vlasnici pasa moći nesmetano puštati svoje pse, na šta se Grad obavezao u gore pomenutoj odluci. Peticiju su, pored velikog broja građana, potpisali i podržali studenti i uprava Panevropskog univerziteta "Apeiron".

Razgovorali smo sa predsjednikom Društva za zaštitu i brigu o životinjama "Fauna", Katarinom Jovanović:

•Apeiron: Kad je osnovana Fauna i koliko ima članova?

Katarina Jovanović: Društvo za zaštitu i brigu o životinjama "Fauna" osnovano je u oktobru 2006. godine i trenutno ima 27 članova različitih starosnih dobi i profesija.

•Apeiron: Koji su ciljevi Faune?

Katarina Jovanović: Ciljevi "Faune" su: širenje svijesti, znanja i informisanja javnosti o brizi za ugrožene, zlostavljane i napuštene životinje i o korektnom i humanom odnosu prema životinjama; organizovana zaštita životinja i širenje svijesti o potrebi zaštite životinja i životne sredine; unapređivanje pravne zaštite životinja na lokalnom i državnom nivou; preduzimanje konkretnih koraka u zaštiti i zbrinjavanju nezaštićenih, napuštenih i zlostavljanih životinja; upoznavanje javnosti o ugroženim životinjskim vrstama i načinima njihove zaštite.

•Apeiron: Koliko ljudi imaju "osjećaja" za životinje?

Katarina Jovanović: Nerijetko smo svjedoci veoma nehumanog odnosa prema životinjama, životinje se drže u veoma lošim uslovima, a često se fizički i psihički maltretiraju - što je za svaku osudu. Poražavajuća je činjenica da su u velikom broju slučajeva djeca ta koja fizički zlostavljaju životinje, te stoga najveći akcenat stavljamo na edukaciju djece po tom pitanju.

•Apeiron: Da li postoji Zakon o zaštiti životinja u Republici Srpskoj i BiH?

Katarina Jovanović: Zakona o zaštiti životinja u Republici Srpskoj i BiH

nema i postoji velika potreba za donošenjem tog zakona. Na lokalnom/gradskom nivou postoji „Odluka o zaštiti i držanju životinja“. Tom odlukom vlasnici kućnih ljubimaca imaju veoma malo prava, uglavnom je naznačeno šta se ne smije, s tim što ima i kontradiktornosti kao što je da se pas ne smije pustiti sa povodca osim na za to predviđenoj površini, a takve površine nema. Takođe je potrebno naglasiti da su pojedine rase tom uredbom diskriminisane i deklarirane kao agresivne i opasne.

Još jedan od prioriteta „Faune“ je uvezivanje sa ostalim društvima za zaštitu životinja i pokretanje inicijative za što skorije donošenje zakona o zaštiti i dobrobiti životinja na državnom nivou. Donošenjem tog zakona uveliko bi se olakšao rad kako „Faune“, tako i ostalih društava u BiH.

•Apeiron: Kako se finansira rad udruženja? Da li imate donatore?

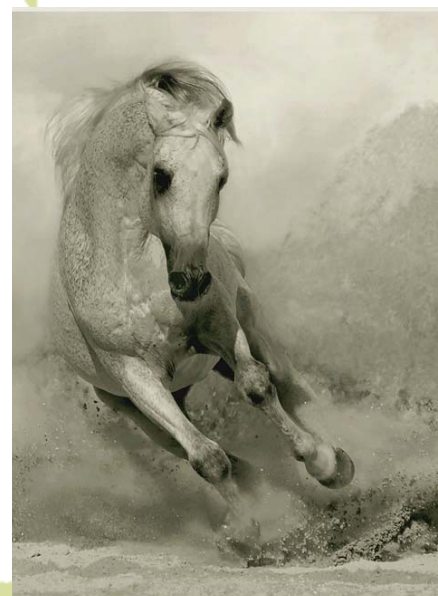
Katarina Jovanović: Kao i mnoga druga neprofitna udruženja tako se i „Fauna“ susreće sa problemima finansiranja. Članarina koju smo odredili je simbolična i iznosi 5 KM na godišnjem nivou. Sve dosadašnje troškove, od registracije udruženja, pa do štampanja propagandnog materijala su snosili sami članovi. Prostorije su nam takođe ustupljene na korišćenje od strane jedne od članica udruženja, ali samo u poslijepodnevnim časovima.

•Apeiron: Da li kod nas postoje azili za životinje, u pravom smislu te riječi – prihvatilište i sklonište za životinje?

Katarina Jovanović: „Fauna“ smatra da azil na deponiji smeća u Ramićima nije odgovarajuće mjesto za azil. Ukoliko znamo da se na tom mjestu životinje nakon prilično kratkog vremena usmrćuju, onda ne govorimo o prihvatilištu i skloništu za napuštene životinje, već o nečemu sasvim drugog tipa. Takođe smatramo da se nedovoljno radi na promovisanju udomljavanja životinja iz azila. Želimo da uspostavimo saradnju sa azilom u smislu promovisanja udomljavanja životinja.

•Apeiron: Kako zainteresovani građani mogu postati članovi Društva za zaštitu i brigu o životinjama "Fauna"?

Katarina Jovanović: Član društva se postaje ispunjavanjem pristupnice, koju možete dobiti ukoliko dođete na sastanak "Fauna". Više informacija o tome, kao i o drugim temama vezanim za rad društva možete dobiti na telefon +387 65 200 951, kao i na internet stranici www.fauna.co.sr ili na e-mail adresu udruzenjefauna@gmail.com

Kako se oblačiti na radnom mjestu

Pirsing i pantalone niskog struka?

Svoj imidž gradite kroz rad i dobar odnos sa kolegama

piše: LJILJANA Kukavica

Radno mjesto je postalo više opušteno u odnosu na prijašnja vremena po pitanju oblačenja. Odjeća koju nosite na posao zavisi od djelatnosti, kompanije, područja i aktivnosti koje izvršavate. Nekada su to bila odijela za muškarce ili kostimi za dame. Danas ta pravila oblačenja nisu toliko striktna, ali neki "nepisani zakoni" ipak treba da se poštuju.

Većina menadžera kompanija se slaže da postoje određeni standardi koje bi svi trebali da poštuju:

- Pantalone niskog struka – nisu prihvatljive nigdje u okolini radnog mjesta.
- Pirsing – ukrasi za tijelo nisu prihvatljivi. Iako izražavaju stil pojedinca, većini je još uvijek odbojna pomisao, a kamoli viđenje pirsinga.
- Tetovaže – Nebitno da li uzgajate tetovažu iz vojničkih dana ili imate neki cool mural na leđima, ljudi još uvijek imaju podijeljeno mišljenje o tome. Poznati to ističu kao dio svog imidža, ali na poslu je bolje da svoje imidž gradite kroz rad i dobar odnos sa kolegama. Ako već posjedujete tetovažu možete je prekriti odjećom, flasterom ili sprejevima za tijelo.
- Šortsevi – bermude ili Ronaldinjev šorts, svejedno je. Nije primjereno radnom mjestu.
- Donje rublje na vidljivom mjestu – ne ide. Jedno je ako se ocrtava ispod odjeće, ali potpuno druga stvar je ako se vide dijelovi grudnjaka, bretele ili možda nešto drugo...
- Odjeća za vježbu – trenerke, atletske majice... Koliko god to lijepo vama stajalo, odjeća se i zove sportska zato što se koristi za sport i rekreaciju, zar ne?
- Ekstremne boje kose – Zvučaće možda oštro, ali drečavi izdanci na vašoj glavi mogu djelovati zanimljivo u prvi trenutak, ali nakon nekog vremena mogu početi da iritiraju radne kolege, a i nije profesionalno. Držite se umjerenih boja ili se dobro maskirajte. Zorica Brunclik – 0 poena.
- Dugi i lažni nokti – Dugi nokti vas mogu ometati u poslu i stvoriti sliku o vama kao neurednoj osobi ako se oštete tokom rada. Osim dužine pazite i na boju.
- Mini suknje – Generalno, dvaput razmislite u vezi odjeće koja ima prefiks mikro ili mini, a naročito se držite ovog savjeta kada se radi o suknjama. Može vam zadati problem prilikom kretnji a i sjedanje na stolicu vam može postati nezgrapna kretanja.
- Brada – Ovo je pitanje oko kojeg postoji više dilema: da li je brada ili samo neko ko nije stigao da se obrije. Poslovni svijet preferira uredno obrijanog muškarca, ali toleriše se i uredno održavana bradica.
- Previše mirisa – Kolonjska voda, dezodorans ili parfem, svjedno šta od toga proizvodi miris koji nosite, bolje je da ga nemate nego da zasmeta svima kojima se približite u zonu vidljivosti. Prejak miris postaje neugodan miris.
- Pupak – Go stomak ili pupak svakako nisu stvari koje treba da pokazujete svojim radnim kolegama ili klijentima. Pobrinite se uvijek da je majica dovoljno dugačka da pokrije pupak.

U SAD-u postoji pravilo palca kada je u pitanju način oblačenja za posao - ako niste sigurni da li je odjeća koju nosite odgovarajuća za radno mjesto, presvucite se.

Univerzitet "Apeiron" doprinio da se "Hamlet" u Banjaluci odigra nakon 50 godina

www.hamlet-predstava.com

U gradu na Vrbasu pripreme za premijeru Hamleta

Izvođenje Hamleta uvijek je novo, aktuelno, jer u njemu postoji neiscrpno bogatstvo. Svako ko se sa Hamletom upozna, gradi o tragediji i o njenom junaku svoju sliku.

Piše: Brane Vuković

Pripreme za predstavu "Hamlet" a čiji je jedan od sponzora i naš univerzitet, nakon više od 50 godina, su u završnoj fazi. Premijera koja je zakazana za petak, 10. avgusta ima sve izgleda da bude pravi odgovor na sve veće interesovanje banjolučana za prave umjetničke a i kulturne kvalitete. Utisak glumačke ekipe, producenata i kompletnog tima ovog komada je da će se u dane prije premijere na ljetnoj pozornici Kastela za ovo, nesumljivo vrhunsko ostvarenje, tražiti karta više.

O djelu

Tragedija "Hamlet", jedno od najpoznatijih i najčešće izvođenih djela engleskog dramatičara i pjesnika Viljema Šekspira (William Shakespeare, 1564-1616), igrana je prvi put u Londonu 1601, u pozorištu Glob. Izvodili su je glumci Družine lorda komornika, moćne pozorišne trupe čiji je član i pisac bio Šekspir.

Zaplet "Hamleta" tipičan je za elizabetinsku "tragediju osvete": umro je danski kralj, a njegov brat stupio je na prijesto i oženio se brato-

vljevom udovicom. Kraljev sin Hamlet, pometen ovim događajima, lišen prijestola, saznaje od očevog Duha da je smrt starog kralja bila nasilna, da ga je ubio brat, sadašnji kralj. Hamlet obećava Duhu da će ga osvetiti, a da bi prikrio od drugih svoju duševnu uznemirenost i namjere, pravi se da je poludio. Radnja drame prati njegove pokušaje da nepobitno dokaže kraljevu krivicu i osveti oca, kao i kraljeve pokušaje da iznađe istinu o Hamletovom ludilu i vješto ga ukloni. Tokom radnje stradaju svi koji su se našli umiješani u ove pokušaje: kraljev savjetnik - Polonije, njegova kći - Ofelija (nekadašnja Hamletova ljubav), Hamletovi raniji drugovi, dvorani - Rozenkranc i Gildenstern. Radnja se završava scenom dvoboja Hamleta i Laerta, Ofelijinog brata, pred danskim dvorom. Laert, kraljevo oruđe, gine, otkrivajući zavjeru protiv Hamleta, a Hamlet, i sam smrtno ranjen, ubija kralja – zločinca, konačno raskrinkanog pred dvorom i svijetom. Kraljica umire takođe, od otrova namijenjenog Hamletu.

Bibliografija rasprava i studija o Hamletu dva puta je deblja od varšavskog telefonskog imenika. Ni

o jednom Dancu nije napisano toliko koliko o Hamletu. Hamlet je jedan od malobrojnih književnih junaka koji žive van teksta, koji žive van pozorišta. Njegovo ime nešto znači čak i za one koji Šekspira nikad nisu čitali ni gledali.

U "Hamletu" ima mnogo stvari: politika, nasilje i moral, spor oko istoznačnosti teorije i prakse, oko krajnjih ciljeva i smisla života, postoji tragedija ljubavna, porodična, državna, filozofska, eshatološka i metafizička. Sve što vam drago! I postoji još potresna psihološka studija. I krvava fabula, i dvoboj, i veliki pokolj. Ali više od svega toga, Hamlet je čovjek suočen sa zločinom, sa zlom u svijetu. Samim tim što je ljudsko biće, on ne može jednostavno, bez pitanja i otpora da pristupi osveti, da i sam postane ubica, da uništi drugo ljudsko biće, ma koliko ono to zasluživalo. Hamletovo stalno odlaganje trenutka osvete, njegov nemoćni bijes, njegovo gađenje prema vremenu koje je iščašeno, a koje on treba da ispravi, sve je to prirodni otpor jednog humaniste, čovjeka razvijene savjesti, koji odbija da olako izvrši djelo koje mu njegov položaj u

drami nameće.

U svijetu, naročito u Engleskoj, Hamlet je stalno prisutan na repertoarima pozorišta. Uloga Hamleta predstavlja možda najviše željenu i najtežu glumačku kreaciju. Ovo Šekspirovo djelo uspjelo je da sačuva svoju popularnost uprkos tome što je od nje-

mir Đorđević

•Kakva je atmosfera na probama, ima li vrućine?

Olakšavajuća je okolnost što je Pozorište klimatizovano i vrlo je prijatno raditi.

govog prvog izvođenja prošlo više od četiri stotine godina. Bilo da se igra uz puno poštovanje teksta, bilo da se slobodno tumači i prepravlja, Hamlet uvijek privlači publiku. Izvođenje Hamleta uvijek je novo, aktuelno, jer u njemu postoji neiscrpno bogatstvo. Zbog tog bogatstva sve do danas ne postoji definitivno tumačenje Hamleta, iako su o njemu napisane gomile knjiga. Svako ko se sa Hamletom upozna, gradi o tragediji i o njenom junaku svoju sliku.

U opuštenoj atmosferi, u bašti kafea uz samo Narodno pozorište Republike Srpske, razgovarali smo sa nekoliko ljudi okupljenih oko pomenute predstave. Uloga kralja Klaudija, povjerena je sve većem glumcu – Petru Božoviću koji nam je pored glavnog glumca i režisera dao kraći intervju. Hamleta igra mladi glumac Vladimir Đorđević, a Ofeliju Anja Stanić. Režiju za ovaj komad potpisuje Nenad Gvozdenović. Produkcija: Agencija za marketing i produkciju TooGood iz Banjaluke.

Hamlet, sin predašnjeg kralja - Vladi-

•Reci nam nešto o sebi, koliko dugo igraš u Narodnom pozorištu?

U Banjaluci sam već šestu godinu, ovdje sam diplomirao 2005. godine, oženio se, radim na Akademiji umjetnosti kao asistent na predmetu Gluma i u Pozorištu kao honorarni saradnik. Radio sam nekoliko predstava u pozorištu, nekoliko samostalnih projekata.

•Kako je došlo do saradnje na ovom projektu, igraš Hamleta, vrlo odgovorna uloga?

Ideju za Hamleta sam već duže vrijeme imao u glavi, razmišljao sam kako da dođe do realizacije i dogovorio se sa Borivojem Jevđenićem iz Agencije Too Good pa smo napravili plan o realizaciji projekta. Punih godinu dana smo vrlo studiozno radili na pripremi, i kao što vidite za sada je sve u najboljem redu.

•Kako ti odgovara uloga Hamleta?

Već par godina razmišljam o toj ulozi, i smatram da je došlo vrijeme da je realizujem. Imam 28 godina i nekako sam imao u glavi misao, da bih ako prođe još koja godina izgubio želju da

igram tu ulogu koja je veoma teška i zahtjevna.

•Koga bi izdvojio od ekipe?

Predstavio bih Anju Stanić, studenticu četvrte godine na Akademiji umjetnosti. Ona igra Ofeliju, i to joj je velika šansa da se pokaže. Ona je igrala već dvije predstave u Narodnom pozorištu, i mislim da je zaslužila povjerenje jer je talentovana mlada glumica, pred kojom je svakako velika karijera.

Režija - Nenad Gvozdenović

•Kako teku probe, kako ide saradnja sa glumcima i uopšte, kakva je atmosfera?

S obzirom na to da su vrućine više nego tropske, saradnja sa glumcima je više nego zadovoljavajuća. Poslušnost je više nego očekivana.

•Vi ste već radili u Banjoj Luci, ovo vam nije prva predstava?

Ja već treći put radim ovdje, ali po prvi put u nezavisnoj produkciji. U decembru ću opet doći u Pozorište da radim. Napravio sam pauzu od sedam godina. Drago mi je što sam dio ove ekipe i što sam dobio priliku da radim "Hamleta". Ovo je ipak san svakog reditelja. "Hamleta" u Banjaluci poslije 50 godina je nešto što obavezuje, i drago mi je što su svi članovi tima koji rade na ovoj predstavi svjesni te činjenice.

•Kakav odziv publike očekujete i mislite li da je ovo pravi momenat za Hamleta u Banjoj Luci?

Iskreno govoreći nisam siguran. Prema mojim procjenama, ljetna pozornica Kastela koja ima 1.500 mjesta bi trebala biti prepuna. Vjerujem da će se tražiti karta više, ako je u svijesti naroda šta znači Hamlet u Banjaluci. Malo sam pomjerao stvari, čak i Šekspira u pojedilnim djelovima. Poznavajući ove ljude, vodio sam računa da ih izbacim iz sapunica koji im se nude, a opet da ih ne ubacim u neku tešku priču. Mislim da je Hamlet došao u pravo vrijeme i da će naići na plodno tlo u Banjaluci.

•Klaudije, danski kralj - Petar Božović

Ispred Univerziteta Apeiron i časopisa Alumni, prije svega želio bih da vam poželim dobrodošlicu u Banju Luku. Kakva je atmosfera na probama?

Hvala na dobrodošlici. Previše je vrućine, i ove stvaralačke i ove ljetne. Ovu stvaralačku moramo malo da smanjimo zbog ove atmosferske, ali sve u svemu, biće to dobra predstava.

•Kako se slažete sa banjalučkim glumcima, ima li neko koga bi izdvojili?

Izdvojio bih gospodina Agatonovića koji nažalost zbog zauzetosti ne učestvuje u ovom projektu, i gospođicu koja igra Ofeliju, Anju Stanić, mladu, talentovanu i lijepu djevojku.

•Kako je došlo do vašeg angažmana u ovoj predstavi?

Prvo sam zavolio Banjaluku, tu imam dosta prijatelja. Otvarao sam nekoliko zimskih posjela u Gornjoj Piskavici, bio na Manjači, i dolazio na slavu kod prijatelja. Reditelj Gvozdrenović je predložio da i ja budem dio ovog projekta i na taj način sam spojio lijepo, ugodno i korisno.

•Uloga koja vam je dodijeljena, uloga kralja Klaudija čini se kao da je stvorena za vas?

Upravo sam na Prvom srpskom festivalu filma u Novom Sadu dobio nagradu za ulogu kralja Klaudija u ciganskom Hamletu, tako da mi ta uloga nije strana. Jedina je razlika što tamo igram na ciganskom a ovdje na srpskom jeziku.

•Izgleda da vam idu te uloge kraljeva?

Ja sam u životu igrao skoro sve, od kralja do sluga, od milicajca do ministra policije, pa čak i ljubavnika nekoliko puta.

•Kako vam se dopada Banja Luka, već ste rekli da imate dosta prijatelja ovdje?

Banjaluka je jedan nenaporan grad. Čak i Novosađani koji imaju jedan

uhodan ljudski ritam, kažu da se ovdje odmore. Šta reći onda za nas koji živimo u Beogradu. Svakako, grad pun zelenila, nasmijanih lica... I ranije sam čuo da su najljepše žene u Banjaluci, sada sam se u to i uvjerio. Doduše kasno dolazim sa tim saznanjem, pa mi je zbog toga još i teže. Uživam u pogledima, uživam u banjalučankama koje se čini mi se i za pijacu oblače kao da idu u operu.

Riječ producenta – Borivoj Jevđenić,

Agencija Too Good

•Kako vidite pripreme, kakva su očekivanja, i ukratko, recite nam riječ dvije o produkciji i premijeri predstave?

Pripreme za predstavu su počele prije skoro mjesec dana. Kreativna i tehnička ekipa koja je u organizaciji predstave predstavlja jako dobar i kompaktan tim. Bitno je napomenuti da je ovo veliki projekat u kome se tokom rada generišu problemi koji se u direktnom suočavanju sa njima brzo otklanjaju. Zahvalio bih se Gradu Banjaluci, Ministarstvu prosvjete i kulture, nevladinom udruženju „Vizard“, Banjalučkom ljetnom festivalu itd.

Premijera je zakazana za 10. avgust, cijena karte je 20 KM, a prvo i drugo igranje predstave planirano je za 17. i 18. avgust.

Uloge:

Klaudije, danski kralj – Petar Božović
Gertruda, kraljica danska – Radmila Živković
Hamlet, sin predašnjeg kralja – Vladimir Đorđević
Polonije, veliki doglavnik – Vlado Kerošević
Laert, Polonijev sin – Miljan Davidović
Ofelija, Polonijeva kći – Anja Stanić
Horacio, Hamletov prijatelj – Duško Mazalica
Duh oca Hamletova – Nenad Gvozdrenović
Vltimand – Miodrag Markićević
Kornelije – Danilo Popržen

Rozenkranc – Velimir Blanić
Gildenstern – Zlatan Vidović
Ozrik – Ljubiša Savanović
Sveštenik – Đorđe Marković
Marcelo – Branko Janković
Bernardo – Dragan Banjac
Francisko – Miodrag Markićević
Rejnaldo, sluga Polonijev – Dejan Andrić
Fortinbras – Goran Jokić
Glumac – Goran Jokić
Glumica – Đorđe Marković
Grobar I – Vlado Kerošević
Grobar II – Draško Vidović
Vojnik – Dejan Andrić
Plemić – Branko Janković
Prolog, Lukijan – Dejan Andrić
Statisti – Danilo Popržen

Scenograf: Duško Ašković

Kostimograf: Jelena Karanović

Reditelj: Nenad Gvozdrenović

Ivo Andrić

„Svejedno je koja je vaša istina, glavno je ponesite je kroz život i ne iznevjerite svoju dušu nikad“

Ivo Andrić je bio diplomata i izvanredan književnik. Dobitnik je Nobelove nagrade za književnost 1961. godine za roman «Na Drini Ćuprija».

Rođen je 9. oktobra 1892. godine u Docu pored Travnika u tadašnjoj Austro-Ugarskoj. Djetinjstvo je proveo u Višegradu, nakon čega je upisao sarajevsku Veliku gimnaziju, a slovensku književnost i istoriju studirao je na fakultetima u Zagrebu, Beču, Krakovu i Gracu. Doktorsku disertaciju odbranio je na Univerzitetu u Gracu 1924. godine. Andrić je bio uspješan diplomata i veliki književnik. Godine 1920. bio je postavljen za činovnika u poslanstvu u Vatikanu, zatim je radio kao diplomata u konzulatima u Bukureštu, Trstu, Gracu, Marseju, Parizu i Madridu, a bio je i sekretar stalne delegacije Kraljevine Jugoslavije u Ženevi.

Još u gimnazijskim danima, Andrić je bio vatreni pobornik integralnog jugoslovenstva, pripadao je pokretu Mlada Bosna i bio strastveni borac za oslobođenje južnoslovenskih naroda od austrougarske vlasti.

Upravo zbog takvih aktivnosti, nakon izbijanja Prvog svjetskog rata, vrativši se u zemlju, uhapsila ga je austrijska vojska i odvela u šibensku pa u mariborsku tamnicu kao političkog zatvorenika. Po izlasku sa robije, vlasti su mu odredile kućni pritvor sve do ljeta 1917. godine. Za vrijeme Drugog svjetskog rata povučeno je živio u svom stanu u Beogradu, na Zelenom vijencu i u tom vremenu pisao svoja najbolja djela. Umro je u Beogradu

1975. godine.

Andrić je prije svega bio veliki književnik. On je u prvoj fazi svoga stvaralaštva pisao liriku i pjesme u prozi, zbirke „Ex ponto“ i „Nemiri“, nastale za vrijeme njegovog zatvoreništva. Stvarao je i pripovjedačku prozu ali i romane: „Na Drini Ćuprija“, „Travnička hronika“, „Gospođica“, „Prokleta avlija“... Andrić je objavio i niz pripovjedaka i esejističke proze.

I tako je Andrić djelima koja prkose istoriji i vremenu stvarao umjetnost i bio umjetnik svoga ali i našeg doba. I baš tu, u toj umjetnosti Andrić je pisao o čovjeku u svojoj njegovoj realnosti i psihološkim nedoumicama. Praveći izvanredne analize raznih čovjekovih stanja, on objašnjava one nejasne momente i impulse čovjekove svijesti i podsvijesti ulazeći duboko u njegovu unutrašnjost.

Taj majstor riječi i stila stvara jasnost izraza sa skladnim i jednostavnim rečenicama. Ono što je sigurno jeste da je kroz te rečenice postao filozof i ušao u sferu filozofskog realizma i uopšte životne filozofije. Andrić je nastojao pokazati da je čovjek najvažnija karika postojanja i da on stvara ljepotu i da je upravo ta potreba za ljepotom čovjekova odbrana od umiranja i zaborava. Umjetnost i volja za otporom prema Andriću pobjeđuju sve pa i samu smrt. Jer umjetnost i umjetnička djela imaju trajnu vrijednost i ne znaju za smrt, dok je život u Andrićevom djelu nešto kao čudo koje se neprestano troši. Sve prolazi, zato Andrić podsjeća ljude da žive i da uživaju u životu koliko mogu jer život je dovoljno težak i jedna «stvar

mučna» i treba iskoristiti sve što se pruža pred očima jednog čovjeka i dalje od toga. Jer „mnogi ljudi cijeloga svoga života i ne slute kako nesrećnih ljudi ima na svijetu“. Zato treba težiti sreći jer „čudno je kako je malo potrebno da budemo srećni i još čudnije: kako nam često baš to malo nedostaje“.

Zato Andrić kaže:

„Za dug život i veliku radost! Putujte, brodite, ne ostanite žedni burna mora, ni polja, ni gustih šuma! Milo je Bogu da vas vidi gdje vam je život pjesma i ples.

Za žive i za one koji su mladi!“

Andrić je pisao o životu i zato je blizak čitaocima. Stvarao je umjetnost posebnim stilom jedinstvenog genija. Andrić je pisao o životu i sam dolazeći do životnih istina kroz događaje iz sopstvenog života i sna. Umjetnost koju je stvorio ovaj „vijesnik istine“ zaista je vječna i govori o životu, a iako je teško biti u njemu treba ga živjeti.

„Izađi u ljetni dan sine moj. Šta si vidio sine moj u ljetni dan?“

- Vidio sam da je zemlja jaka i nebo vječno, a čovjek slab i kratkovjek

- Vidio sam da je ljubav kratka a glad vječna

- Vidio sam da je ovaj život stvar mučna koja se sastoji u nepravilnoj izmjeni grijeha i nesreće, da živjeti znači slagati varku na varku.

Hoćeš li da usniš sine moj?

- Ne oče, idem da živim.“

PANEVROPSKI UNIVERZITET APEIRON ΑΠΕΙΡΟΝ

za multidisciplinarne i virtuelne studije
Pan-European University for Multidiscipline & Virtual Studies

Banja Luka

